

הַיְיחִי פֶּאֶרְךָ סֶבֶב אֵלֶּיךָ

אונמארט' י'א'שע פאר'ט'ש - געזעלשאפטליכע סאג - צייטונג

Nr. 61 (1954)	Łódź, Niedziela 13 Marca 1927	פינפטער יאָהרנאָג	לאָדז, ווּנמאַנ ט אדר פ תרפ"ז.	Nr. 61 (1954)
24-71 מעד. 21. פּעטריכאָוער		Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-7		

אורטייל אין פשעמי שלער פראצעס.

זלאטע רובין פער'משפט צו 6 חדשים תפיסה, דאס אויספיהרען פון
דער שטראף ווערט אפגעלעגט אויף 3 יאהר.

שפע מיטל, 12 (טעלעפאניש). ווי מיר האָבען שוין פרייטאָג געמאָלדען, האָט צווישען דער יידישער בעפֿעלע-רונג געהערשט אַ געוואָלדיגע אויפֿר-גונג גענצן זלאַטע רובין, מיט געוואָל-דיגע שפּאַנגונג האָט מען געוואָרט אויפֿן פּסק-דין פֿאַר'ן געריכטס בנין האָבען זיך פּערזאָנלעך מאַסען מאַנשען. אין געריכטס ווערען אַריינגעלאָזט איינצעלנע מענשען מיט לעגטימאָציעס, זלאַטע רובין איז וועהר אונרוהיג, שרייט און זידעלט יצ-דען וואָס קומט איהר אונטער די אוי-געבען. איהרע פֿערטיידיגער שרובען זי צו פֿערהוינען.

ווערט אויך פֿער'מאָשט אַרױטגעשיקט צו ווערען פון פּוילען, דאָס אויספֿיהרען פון דער שטראָף ווערט אָפּגעלענט אויף 3 יאָהר.

אין די מאַטיווען פון אורטייל ווערט דער רב שפּיראָ אינגאנצען רעהאַבילי-מירט.

נאָכ'ן אַדוואָלעייענען דעם אורטייל פּרעכט זלאַטע רובין אויס מיט אַ שרעק-ליך געוויין, אָבער זי פֿערהוינט זיך פּאַלד אין ערקלעהרט, אַז זי וועט אויפֿן אורטייל אָפּגלידען.

דער פֿאַרזיצענדער גיט דערנאָך אָפּ טאליענדע צוקלערונג:

לכבוד פורים

אוי מען פערפומערע פערקעהן מיט א ריכטען אויסהאל פון פערשורדענץ
פערפומע, אדעהאראנע, באמבאניערע,
 הי אויך פערשורדענץ קאסעמערין אויסלענדישע און אנלענדישע ארעם
צו האנדורענץ-פרייען.
זינט ויך איבערצוצייגען! פאר רייעלע ווארע ווערט גארפאנט?רט!
פאר עננראסיסטען ראבאט!

בעלמ: צו דעם בעקוועטלדיקייט פֿון דער ג. קונדשאפט ווערט פֿודער
 „Coti“ פֿערקויפט אויף דער וואַג. מיט אַכטונג

Perfumeria: Drukier, Zawadzka II.

מאָר זיינע 9 קינדער, אין זיינע 8 טעכ-
טער, וועלכע ער דאַרף חתונה מאַכען.
מיט איהר צענעריגע האָט די בעשול-
דיגטע בעקעמט דעם פערסענלעכע
דיק און איהם געברענגט אויפ'ן חתונה-
טעם. די בעשולדיגטע האָט געוואָלט
לעבען אַהן נאָרגאָן, זלאָטע רובין האָט
געמערקט, אַז דער צדיק בעקומט
פאָרוואָרט און האָט פאָלע אנערקענונג און
צוואָנג. זי האָט דעריבער געשלאָסען
ייד אַז דעם אָנצוכאָפּען און לעבען פון
די הכנסות פון רבי, דאָס איז די קווע-
לע פון ליבע, איצט זאָל מען אוועק-
קען דעם טאָראָנג וועגען דער פער-
אָנגענומענע פון דער בעשולדיגטער. זי
קינדער פון דער בעשולדיגטער האָבען
אמאָל דעזיגנירט פון דער ירושה פון
זייער פאָטער און נישט געוואָלט וואָוי-
נען אינסער איין דאָך מיט זייער מו-
טער. קיין רעליגיעזע חתונה איז נישט
געווען, די בעשולדיגטע האָט געוואוסט,
אַז דער רבי האָט אַ פרוי און קינדער,
זי האָט פערמאָררט די בעווייזען פון
איהר צוזאָמענלעבען מיט דעם רבי'ן.
דער איהם צו צווינגען צו אַ חתונה,
זי האָט אַינצו די מאָטיווען פון אַרטיסט'לעך

דערט איז פער'שט ארויסגעשיקט
 ווערען פון פולען. דאס איספיהרען
 פון דער שטראף ווערט אפגעלעזט אויף
 יארהר.
 אין די מאסיווען פון אורטייל ווערט
 דער רב שפירא אינגאנצען רעהאבילי-
 ירט,
 נאכ'ן אדוואקאטענען דעם אורטייל
 געזעט זעכס רובין אויס מיט א שרעק-
 יך געוויין. אבער זי בערהיינט זיך
 אלד אין ערקלעהרט, אז זי וועט
 פון אורטייל אפגעלירען.
 דער פארוואנדער גיט דערנאך אפ
 אפגעזעצט צוקלערונג:

דער אינטימער פראצעס האט זיך
באשלאָסן מיט אַ הויכען כּאָנצאָל
ער פּרעסע און האָט צוגענומען דעם
עריכט פיל צייט. מ'האָט געדאַרפט זיך
עקענען מיט פּערשידענע דאָקומענטן
און מיט'ן באַדן פון פּראָצעס. פון
צוליף פון פּראָצעס שטעלט זיך אַרײַן,
ז די צושולדיגטע זלאָטע רובין אַג-
נערגישע פּערוואָן. אַ שטאַרקער כּאָ-
אָסער, האָט זיך פּערנומען אויף אַ
ענש מיט אַ שוואַכער פּענערגיש, פּיזיש
וואַכען, גאָנצליכענע, וועלכער זאָגט אַ

שעמישל, 12 (טעלעפאן 12). ווי
מיר האָבען שוין פרייטאָג נעמאָלדן,
האָט צווישען דער יודישער בעפֿעלקער-
רונג געהערשט אַ געוואָלדיגער אױפֿר-
גונג געזען זאָלענדיגן רובין. מיט געוואָל-
דיגע שפּאַנגונג האָט מען געוואָרט אױפֿן
פּסקידן פּאַר'ן געריכט. בנין האָבען זיך
פּערזאָנלעך מאַסען געשען. אין געריכט
ווערען אַריינגעלעזט אײנצעלנע מענשען
מיט לעגטימאַציעס, זאָלענדיגן רובין איז
זעהר אנגעהינג, שרייבט און זיכערע יע-
דען וואָס קומט אױר אונטער די אױ-
גען. איהרע פּערסאָנליכע פּרובען זי צו
צעהינגען.

ס'דערהערט זיך א קלינג און דער
 געצייכט. ס'ריבונקל קומט אריין. דער
 געצייכט פונדער לייזונג דעם ארטייל:
 זאגט רובין ווערט געצייכט פאר
 שווייג און ווערט געצייכט צו 6
 חדשים שווערע תליסה, בון דעם 1
 חודש מיט הרט געלענצט און פאסטען.
 וואסען וואס זי איז געזעסען ביין
 געצייכט ווערט איהר אריינגעצייכט.
 זי מוז אויך אומגעזעהן דעם רב שפירא
 1600 דאָללער און בעצאָהאלען 1480 זאָל-
 טעס געצייכט-קאָסטען. זאגט רובין

פילהארמאניע-זאל : גימנסיה עברית "יבנה" פלודה. נארוטאויטש 20.

ש'ושנה=אב'בית אווענר ארומטען פון העב-רעאזשען קעמער "חב'ימה" מוט א'א'ינגלע-אין העטער ע'א'י'ש

ד.ס. ר' וועגען פון דער העברעאישער קולטור און שפראך אין גלות

וולאדימיר זשאבאטינסקי

וועט ארויס-
סטרעקן
ביזעסן צו בעקומען מעגליך אין קאסע פון פילארמאניע; אנפאנג 8.30 אָנזען, אויספירליך און די פראגראמען

ר' פערדנאנאישע

**ועד החברה ליסוד בתי-ספר
תיכונים עברים בלודז**

מאורע בזה, כי ביום הראשון, ל"ג אדר ב' תרפ"ו (27-טען מערץ 1927) בשעה 8 בערב היתה באולם הנמנים לנערות, רחוב פירמוביץ 7

אספה כללית שנתית

של החברים ע"פ סדר-היום שדלקמן:

(א) פתיחת האספה ובחירת הנשיאות,
(ב) דריה של הועד,
(ג) קביעת התקציב,
(ד) בחירת חברי הועד וועדת הבקורת ע"פ הסעיפים י' וי"ח של
תקנות החברה,
(ה) הצעות.

אם ביום המועד לא יאסף מספר החברים הדרוש ע"פ תקנות החברה, תהיה האספה בזמן שני ביום ח' ניסן תרפ"ז באותו המקום וע"פ אותו סדר היום מבלי להתחשב עם מספר הנאספים.

1365

הילפדאנאנישע
הדרסען
זאגט שוואכבעסע היינט און
שווערע ציהאָרע קינדער.
זאגט שטערונגן (שטארבען,
טויט שטערונג)

Dr. med. A. Szmirge

נערווען - ערצמ.
עלעקטריזאציעס,
ליכטהיילאפארעמען.

CEGIELNIA
tel. 51-89

פאסטאגאט פון 5 — 7 אָוועניו.

Dr. med.
W. Eychno

פרויקט קרואטיסטיקה

און אקווערירע
איבערגעצויגען אויף
נערוועגער 11 סעפט. 34-72

רוזשא יאשונסקא
פענדעט דזאראשינסקי

פֶּעֶרֶה יִירָאֵם.

לצדו, מפרץ 1927.

צו דער חתונה פון אונזער אייניגונג הער-
צעמליכענדער שוועסטער
רוזש
מז'ה' בענדעמ דויטשינא
ווישנע מיר א הערצליכען מזל טוב און
א ווינט געפירענעמ, לעבט ביז 120
יאָהר גרויליך.

מזל טוב און! מין אייניגונג ברודער
משה מנחם דיין לובע פרוי הדס, מין
טריט געט שוועסטער צו דער חתונה פון
אונזער אייניגונג מאַכטער
רוזש
מז'ה' בענדעמ דויטשינא
זאל איר גאט געשען אזוי פיל גאט און

היינריך, דאז (יאָשונסקי)
 אין יקאָב'כען)
 קאַנאָדאָ-אַדערטאָ (קאַנאָדאָ),
 פרייז, אַז איהר זאָלס האָבען אויף קונדס-
 קונדער, דאָס איז דער וואונדע פון איינער
 טאָנע, קונדס און קווינעס.

צו דער חתונה פֿון איינער איינציגע טאכטער
ווישען מיר אנזעע אייניגס - געלובט
מיר

וְיִי אֱלֹהֵי דָאָס יִגְבַּע פֿאַר רֵזֶסָה

מיט'ה' בענדעט דו אראשונסקי
מזל טוב אים! מיר ווינשען אים, איהר
פון מינע איינציגע, לובע שוועסטער
רוזשקערע

מיט ה' בענדעם דוילאשינסקי
ווינט און א בלקלובע און בלענדע צו-
100

נח-פעסעלע ווארשעווסקי
און מורדער

אין דער חתונה פון איינער אונזערער אונזערער אונזערער

ויושע מר ו' א הקרעלעך מ' - מ' ב, וויער לעבענס-וועג זאל מיט
בלומען בעערט זין און א גילקלעך צוקופט.

אין פאמיליע פון וואקסערשט.

האמף ארום דער וואהל-ארדינאציע. מארשאלעך ראטא וויר פערמיטלען.

ווייטערע שלאכטען איז כינא

אונטערדאנערלונגען צווישען ענגלאנד און האמפאניש טיילטער. (אטע) 12. (אטע) די ענגלישע רעגירונג האט אנגעהויבן אונטער-האנדלונגען מיטן קאנאנאנישען אויסערן מיניסטער וועגן שוין איבער די ענגלי-שע בירגער אין כינע. לויט ידיעות פון "שטיקאנא טריבון" איז די קאנאנאנישע ארמזע גווי פערשטארקט געווארען, אז איצט קען מען שוין רעדען וועגן א מארש אויף שוואנזיי.

גענעראל שוואנזיי האט פערלאנגט פון די ענגלישע האנדעלס-קאמטע-רען און באנקירען 10 מיליאן דאלאר אויף קריגס צוועקען.

בלומינער שטרייך איז אמען

ל.א.ד. 12. (אטע) בעת דעם לעצטען שטרייך אין אטען איז געקומען צו בלומינער צוואנענשטויסען. די צוואנענשטויסען זענען פארגעקומען צווי-שען די שטויקענדע און צווישען די, וועלכע האבען נישט געוואלט שטרייקען, 9 שטרייקענדע ארבייטער זענען דערהרגעט געווארען.

העניית-צבור צוליב'י שחיטה-פער-באט איז בייערן

בעשטום פון רבנים-צוואמנפאהר איז מינכען. פאר אלע יידען, דער בייערישער לאנד-טאג האט שוין פון לאנג א ריינעטראג-גען א פארשלאג וועגן אסר'ן די יודי-שע שחיטה. איצט האט דער לאנדטאג בענייט די פאדערונג.

בעת א דרשה פון נייעם בוראפעשטער ראבינער איז געקומען צו א גרויס אומגליק

6 מענשען ראנגלען זיך מיטן טויט. 6000 מענער, פולען און קינדער, אין מיטען איז א פערד אויף וועלכען ס'איז געריסען א פלייצליך געווארען ווילד און אנגעהויבען גאללעדיגען צווישען צוליב. צענדליגער מענשען זענען גע-ווארען פערוואונדעט, 6 פערוואן שווער פערוואונדעט, ויער לעבען איז אין געפאהר.

וועגען וואס האבען קאנפערירט שטרעזעמאז מיט מיין. זאלעסקי?

שטרעזעמאז איז העפליך און שווערע העצט. שטעמבערלען האט נישט צוגעזאגט דייטשלאנד היין קאלאניעס. דער מומעל ארום דעם סאליעטיש-לאמאזישען-אפמאך.

ווייטערדיגע ארבייט איז גענה

פארל. 12. (אטע) בערלינער באזונדער-קורירער מעלדעט, אז בעת די קאנפערענצען צווישען שטרעזעמאז און מיין. זאלעסקי זענען בעריהרט גע-ווארען פאלגענדע פראגען: (1) צענייט די האנדעלס-אונטערזאנד-לונגען (2) די פאלישע רעגירונג וועט אפשטעלען דאס אויסוויזען פון די דייטשע בירגער, די ביזאנטישע אויס-וויזונגען בלייבען אבער אין קראפט; (3) די בירגערשאפט-פראגע. גענ. 12. (ספ. טעל.) ביז איצט איז נאך נישט געקומען צו קיין הסכמ אין דער פראגע פון סאטא-געביט. גענ. 12. (ספ. טעל.) פרייטאג פאט שטרעזעמאז רעוויזירט דעם מי-ניסטער זאלעסקי. אין די היגע קרייזען, האלט מען די דאזיגע קאנפערענץ פאר א ווייטערע שריט צו מילדערען די פאלישע-דייטשע בעציהונגען.

אכטונג הערע עכספארטערען!
Finlandzko-Południowo-Amerykańska Linja.
סאנאטלובע דורעקטע שוויטערבינדונג
Gdańsk—Rio de Janeiro, Santos, Buenos Aires
שוין "Garryvale" איז פארטיג אויף לאדונגען און דער צווייטער העלסט פון חודש מערין
אפריל : "Navigator"
מאי : "Bore VIII"
יוני : "Mercator".
נאטירונגען פון דורעקטע טארייען אויף וועמלובע לאדונגען פון פולען צו די אויבען אויסגעשטעלטע פארטען
NORRANLINJEN.
זי שטעלען געהען אס פון דאנציג יעדע 10 טאג: Gdańsk—Gothenburg—Bergen ווי אויך אויף
גאנצע פארטען אויף דער זעלבער ליניע.
די נאטירונגען פון די דורעקטע טארייען זענען ווי פאלגנד אויבען אנגעוויזען.
פערבינדונגען מיט אלע האנדעלס-געשטערן פון דער גאנצער וועלט.
אנפאראמאציע ערטיילט: "Polski Lloyd" Sp. Akc., Łódź, Kilińskiego 45
עוואנטועל: Bergenske Baltic Transports Ltd. Gdańsk, Hundegasse 89

ווארשע, (טעלעגראפיש פון אונווער קארעספאנדענט) וואך דעם פרייטאג-דינען סקאנדעלא אין דער קאנאנאנישע-קאמטע ביי צעטראכטען די פראגע וועגען צענדערען די וואהל-ארדינאציע, זענען היינט ווידער פארגעקומען א רייה קאנפערענצען צווישען סייס-מארשאלעך ראטא מיט גלאמבונסקין און פאליציען-אויף מאנטאג רופט דער סייס-מארשאלעך א קאנפערענץ פון אלע פאלישע פארטייען וועגען פערשטענדיגען זיך אין דער פראגע פון צענדערען די וואהל-ארדינאציע.

די רעגירונג וויל ברענגען צו א הסכמ, אויב דאס וועט זיך נישט איינגעבען, וועט זי אליין פערשטענליכען א וואהל-ארדינאציע אויפ'ן גרונד פון די פולמאכטען.

דער גורל פון נייעם פרעסע-געזעץ

ווארשע, 12. (טעלעגראפיש) דער נייעם פרעסע-געזעץ, וועלכער איז שוין בעטראכט געווארען דורכ'ן יורדישען ראט, ווערט איצט ארומגעפירט אין יוסטיץ און אינערן-מיניסטעריום. נאכדעם וועט דער פראג-מאטעריאל פאר אונטער-מיניסטער אין מיניסטער-קאמטע פאר אונטער-מיניסטער דעם, אז א בעל-מלאכה, וואס ארבייט פאר זיך, זאל מענען ארבייטען מעהר ווי 8 שעה, די אלע רעוואלוציעס זענען אנגענומען געווארען. ס'איז אויך אנגענומען געווארען א רעוואלוציע, אז מ'זאל ביליגער מאכען די שטראפען פאר פערלעגענע שטייערן. באדן נאך דער וואונג האט סענ. רינגעל נאכמאל דורכגעפירט מיטן פינאנץ-מיניסטער די פראגע וועגען ביליגער מאכען דעם פרייז פאר אויסלעגן-דישע פאסטער. דער מיניסטער האט צו-קלערט, אז די פראגע ווערט בעטראכט דורך דער רעגירונג און וועט געוויס בקרב פערלעדיגט ווערען.

די ראגע איז לאנד איז אבהענגיג פון גערעטעניש

רעדע פון פינאנץ-מיניסטער אין סענאט. ווארשע, 12. (טעלעגראפיש פון אונו-וער סייס-קארעספאנדענט) היינט איז פארגעקומען א וואונג פון סענאט. דער ערשטער איז ארויסגעטראטען מיט א רעדע דער פינאנץ מיניסטער טשעכא-וויטש, וועלכער האט צווישען אנדערען ערקלערט, אז די לאנד פון לאנד איז אויך דער האנדעל איז איצט שטארק אבהענגיג פון גערעטעניש. פונדעסטוועגען איז נישטא אום מורא צו העבען, ווייל די מלוכה-קאסע האט גענוג געלד. בעת דער אבשטימונג, איז דער ביי-דושעט מיט קליינע צענדערונגען אנגע-נומען געווארען. ס'איז אבערשטימט געווארען די רע-וואלוציע פון סענ. רינגעל וועגען בילי-גערעטעניש.

פאר פייניגען א יודיש יונגער

מאסקווע, 12. (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) עס האט זיך פערצונדיגט דער פראצעס פון די ארבייטער אויף דער עלעקטרישער סטאנציע אין דער שטאדט סערעדיא, וועלכע האבען אויך אבאנאמירט דאס געזעץ פאר 15-יאהריגען יודישען יונגעל יצחק באראד, די קוליאנעס האבען געפייניגט באראד'ן, ער זאל זיי אפגעבען זיין טאג-לויף, ווען ער האט דאס נישט געוואלט. ס'האט זי איהם געשלאגען מכות רבה אנגעפירט, ווער, א.א.וו. דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אבארטייל, לויט וועלכען דער אנגעקלאגטער ארבייטער סמירנאוו, א קאמאניסט איז פער משפ'ט געווארען צו 18 חדשים תפיסה, אנדערש 2 אנגעקלאגטע צו 1 יאהר תפיסה. די איבריגע פון 3 ביז 1 חודש תפיסה, אויסער דעם וועלען אלע אנגעקלאגטע אויסגעשלאסען ווערען פון די פראפעסיאנעלע פערזאנען און די קאמאניסטען פון דער קאמאניסטישער פארטיי. דער פראצעס האט געדויערט 4 טעג.

די וואהלען אין אויטאנאמע יודישען געביט ווערען שוין אדו-כנעפיהרט

מאסקווע, 12. (טעלעגראפיש) דורך י.ט.א.) דער סעקרעטאר פון דעם צענטראלען אויספיהרונגס-קאמטע פון דער אויטאנאמיש-סאליעטישער רעפוב-ליק האט טעלעגראפיש פערקלערט די בעמערקונג פון בערסאנער ראטאן צו צו איילען די וואהלען צו די סאליעטישען אין דעם נייגעשטענעם יודישען אוי-טאנאמישן ראיאן, וואס זיין הויפט-פער-וואלטונג וועט זיך געפינען אין דער קאלאניע פארטען.

גרויסער פאליטישער סקאנדאל זאל ענטדעקט ווערען אוי פראנקרייך

פאריז, 12. (אטע) שוויצאל' מילדעט, אז אין די נאכגעטעטע טאג וועט ענטדעקט ווערען א גרויסער סקאנדאל, וועלכע וועט האבען גרויסע פא-ליטישע פאלגען. עס וועלען פערשטענליכע ווערען מאטעריאלען וועגען א מארד וואס האט געוואלט אויסגעפיהרט ווערען דורך א אנגעזעהנעם פארלאמענטאריער.

ערשטע-לאסינער
פאריזער מאדערען
פאר דאמען-שניידער צו עקומע ביי
שוועט לאדז 33
זאכאדניא
א מאטאר
אויף ראטע פון 10 פערד קראפט
וועבערס אין בעלזשען צושטאנד
צום פערקויפן ביי עוואל
מוזיקהנדרער, עלעקטאדער
ביי האדו לענטשיאקא גאס.
העמעל - מאשין
מיט 1 גרופער אין גארמיר-
טען צושטאנד צו פערקויפן
הסכאדניא 35 ליפמאן פראנט
2-טער שטאק, 1379
א מאטאר
מיט 1 גרופער אין גארמיר-
טען צושטאנד צו פערקויפן
הסכאדניא 35 ליפמאן פראנט
2-טער שטאק, 1379

פראטעסט פון די נאמא. מינדערהייטען

נעמען אנטי-סאמיטאנעלע וואהל-געזעץ פון די ענדעלעס.

בעשעפטיגט. דער סייס מאַרשאַלעק האָט זיך אינטערעסירט צו איינשטימליגקייט אין און ברענגען צו אַ איינשטימליגקייט אין צום צווייטן צווישן די סייס-נאָרעלע און וועט דעריבער אָנהייבן קאָנפֿערענץ מיט די סייס-קלאָנען. אָפּגעהאלטען די וואָנען. אויך דעם גלאָמבניסקי אַלס פּאַרטי-צער פֿון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיטעט האָט אַרױסגעגעבן אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען ער שפּעלט פּעסט, אַז ער וויל נאָכ'ן פּערלאָזען די וואָנען דורך די לינקע און די נאַציאָנאַלע מינדערהייט. טען איז געבליבן אַ קוואָרומ אין בע-שלאָסען געוואָרען צו צעהאַנדלען דעם פּראָיעקט. ס'איז אָנגענומען געוואָרען דער אַרטיקל 1 מיט דער אויסבעסערונג, אַז די צאָהל דעפּוטאָטען אין קאָמפּעני-גען סייס זאָל פּערעכענען 300 און אַז די צאָהל מאַנדאַטען אין יעדן קרייז זאָל בעשטימט ווערען לויט דער צאָהל שטימען, וואָס זענען אָפּגעגעבן געוואָ-רען בעת די וואָהלען צום איינשטימליג-פּאַרשאַלען פֿון כ.ד. אַז קיין נאַציאָנאַלע קרייזעס זאָל מען נישט שאַפּען, נאָר מ'זאָל שטרעבען צו פּערזיכערען די פּליי-לישע רעפּרעזענטאַנטן דורך שאַפּען נייט-וואָהל-קרייזען אין די וואָהלאַנדעס ווע-רען די פּאַרשאַלען ווענען אַלס פֿון זיכע-לען בעמאָלט ווערען דורך אַ ספּעציע-לער אונטער-קאָמיטעט. ס'איז אויך אָנגענומען געוואָרען דעם בעשלוס, אַז יעדער וואָהל-קרייז זאָל האָבען וועה-ניסעסלעס 3 מאַנדאַטען.

וואָנען פּערשאַלען ווענען איינפֿירען אין אַ קרייז וואָס וואָסוואָנדעס צוויי פּאָליטישע ווידערשטע עכט דיטליך דעם אַרטיקל 11 און 36 פֿון דער קאָנסטיטוציע, לויט וועלכע ס'ווערט געזיכערט פאַר אַלע בירגער פֿון לאַנד אַהן אונ-טערשייד פֿון נאַציאָנאַלע און רעליגיעז גלייכע און פּראָפּאָגאַנדעלע וואָהל-רעכט. דאָס איינשטימליגע נאַציאָנאַלע קרייזעס מיט מאַנדאַטען אָנגעהערנדיג פֿון דער צאָהל וואָהלערעכטיגטע, שאַפּט אַנאָנלייט היינט און נישטן פּראָפּאָגאַנדעלעס פאַר פּערזיכערען בירגער-קאָנפֿעקטאָרעס. צוליב דער פּערזיכערונג פֿון דער קאָנסטיטוציע קענען די אונטערשריבע-לע נישט נעמען אויף זיך אַלע קיין טיילווייז פּערזיכערונג מיט זייער אָנזעהענדיג אויף די וואָנען פֿון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיטעט און לאָזען איבער די פּערזיכערונגליכקייט פאַר דעם אויף די איבריגע רייכטונגען. אין נאָמען פֿון דעם אַקאָרדאָנישען און וויסנדישען קלאָב (-) כראָק. פּאַר'ן יודישען קלאָב (-) האַרטלעס (-) שרייבער. פאַר דער דייטשער פּער-איינגונג (-) קאָניק. נאָכדעם האָבען זיך די פּערזיכערע-לע פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען גע-ווענדעט צום סייס-מאַרשאַלעק וועלכער האָט זי אָפּגענומען אויף אַ קאָנפֿע-רענץ צווישן אַלע האָלעס שעה, ווייל ווי ער האָט ערקלערט איז ער געווען

רען. ער האָט דעריבער פּאַרשלאָסען, אַז די דאָזיגע שטעלונג זיינע זאָל דע-צידירט ווערען דורכ'ן סייס-מאַרשאַלעק, וועלכער וועט דורכ'ן סענאַט-קאָנפֿע-רענץ שטעלונג איז געשטימט געוואָרען דורך די דעפּוטאָטען כראָק (אקאָרדאָני-און דער שרייבער (יודישער קלאָב). וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז דער פאַר-שלאָס פֿון דעם גלאָמבניסקי איז אַריי-געטראָגען געוואָרען אין דער קאָמיטעט אינערוואַרטעט, שוין נאָכ'ן שליסען די דיסקוסיע און איז נישט אָדורך די ער-שטע לעזונג אויפֿן סייס פּלאַנען. דער פּאַרשאַלען פֿון דעם, נישטוואָל קאָנסטיטוציע אָפּגעוואָרען געוואָרען מיט 17 שטימען פֿון די רעכטע, פּיאָס און נ.א.ר. נעמען 14 שטימען פֿון די לי-נקע. דאָן האָט נישטוואָל קאָנסטיטוציע אַלס פֿון די לינקע און פֿון די נאָצי-נאָלע מינדערהייטען אָפּגעגעבן אַנזע-ר-קלערונג, אַז זיי פּערלאָזען די וואָנען, ווייל זיי קענען מער נישט נעמען אין איהר קיין אָנטייל. נאָכדעם האָבען די פּערזיכערע-לע די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אָפּגע-טען אַ בעראַטונג און אַרױסגעלאָזט פּאַל-געזען קאָמוניקאַט: די אונטערשריבענע פּערזיכערע-לע די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אין דער קאָנסטיטוציע-קאָמיטעט פֿון סייס האָבען היינט פּערלאָזט די וואָנען זייערע קאָ-מיטעט. דאָן האָבען זיי געוואָלט ברענגען צום אויסדרוק, אַז זיי קענען נישט אָנטיילנעמען אין די בע-רעטונגען אַרױס צונעמען די וואָהל-א-דינאָציע צום סייס און סענאַט אין דער

ווי אונזערע לעזער וויסען שוין האָ-בען זיך די ענדעקעס לעצטענס שטאַרק גענומען פאַר דער אַרטיקל מיט'ן ציל צו פּערזיכערען די וואָהל-אָרדינאַציע צום סייס און סענאַט. אין דער קאָנסטיטוציע-קאָמיטעט איז דער נ.ד. דעפּוטאָט גלאָמבניסקי אַרױס-געטראָגען מיט זיין בעקאָנטען נייט-פּראָיעקט, וואָס דערמיט צום מינימום די רעפּרעזענטאַנטן פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען פּאַרס אויף די קרעסע. דער פּאַרשאַלען פּאַרשאַלען קלאָב פֿון א.א.ס., האָט דאָנערשטאָג אָנגענומען אַ בעשלוס מיט אַלע מיט'ן ציל צו בע-קעמפּען דעם דאָזיגען רעפּראָזענטאַ-פּראָיעקט. דעם, שטאַטנאָסטיק איז אַרױס-געטראָגען מיט אַ זעהר שטאַרפּען אַרטי-קעל אין, רעפּראָזענטאַנט און אויף דער פּרינציפּל-דיגע וואָנען פֿון דער קאָנסטי-טוציע-קאָמיטעט האָט דער פּאַרשאַלע-דעם, גלאָמבניסקי שטאַרק אָנגעגריפּען שטאַטנאָסטיק פאַר דעם דאָזיגען אַרטי-קעל. די וואָנען, וועלכע האָט זיך אָנגע-הויבען אויף אַז אַרטיגליכע אַלס, האָט זיך פּערזיכערעלעס אין אַ שטאַרפּען פּראָיעקטס מצד די נאַציאָנאַלע מינדע-הייטען. נעמען דעם רעפּראָזענטאַנט-ע-דעקלעט פּראָיעקט. דער ערשטער איז אַרױסגעטראָגען דעם, קראָניק (רייטשע פּראָיינאָנ-מיט אַ שטאַרפּען קריטיק פֿונעם פּלאַן איינצופֿירען די נאַציאָנאַלע קרייזעס. דעם, נישטוואָל קאָנסטיטוציע האָט אָנגע-ווי-זען, אַז דער פּראָיעקט פֿון דעם, גלאָמ-בינסקי איז געווען דער קאָנסטיטוציע און קען דערום נישט צעהאַנדעלט ווע-

גענה

אין די ענדליש. סאמיטעטישע בעציהונגען. שוין באַר אַ וואָך ציהען זיך די בע-רעטונגען אין גענאָ. די פּראָנעס, וואָס שטעהן אויפֿן אָפּציעלען סדר (אָרומ צוואַנגיג) ווערען נאָך אַפּ-פּראָטעסטיגט. און די דעפּלאַמאַטען האָ-ען אַ סך פּרייט צייט אויף דערדער-ע-לע פּעניס, וואָס געפֿינען זיך נישט אויפֿן אָפּציעלען סדר-הויט פֿון די גאָלד-וואָנען, זענען אָבער אַ סך וויכטי-גע ווי אָפּציעלע. טשעמבערלען האָלט זיך אין פּערזיכערען, אַז ענגלאַנד איז אַס די נשמה שולדיג און האָט גאָר-נישט געהאָט צו שאַפּען, וועלכען ס'איז נאָך געגען די סאָוועטען. ווי מ'קען געזען דרינגען פֿון אַ גאָנצע רייה, צום קאָנסטיטוציען רעפּראָזענטאַנט דעפּע-טעטער, וואָס ער זיך יאָ מיט דער דאָזיגע-רעכט. ס'וואָלט אויך געווען לעכער-ע-לע און נאָטוויי, ווען ער וואָלט נישט געווען און ס'איז כלל נישט אַזוי שווער וויסנדישען אין אַלע פּראָבלעמען, וואָס ער איז אַלס אויפֿן סדר היום פֿון דער איראָפּעאישער פּאָליטיק און אין די פּאַרשאַלען, וועלכע ס'נעמען אַן זייער אָפּגעוואָנען, די אינערווייניגסטע פּע-דעס, וואָס פּערזיכערען די דאָזיגע פּראָבלע-לען מיט'ן פּאָליטישען קאָמפּלעקס, וואָס איינשטימליגע סאָוועטעס בעציהונגען. דאָס וועט געזען בלויז עטליכע פֿון די דאָזיגע פּאָליטישע פּראָבלעס: און אַלע-לעס, פּאָליטע-דייטשלאַנד, דער איטאַ-ליעניש-רומענישער טראַקטאַט, די אי-נאָרענישע סאָוועטעס-לעכטישע אונ-וואָהלענדען. אין איין פּראָנע מעהר, אין דער ווייטער וועניגע, אין אַלע צוגלייך אָפּער קענטיג דער גרונדשטריק: די גלייט-איראָפּעאישע פּאָליטיק געהט אויף דער ליניע פֿון אויסגלייכען די ינפֿערענאָסע רייכטונגען אין איראָפּע-עס אין דעמאָלינגען ציל - וואָס ווע-רען צו לאָזען אַרױס פֿון דעם, זייטי-ק דאָס (לייפֿען) די סאָוועטען צו געוואָרען פאַר זיך אַ פּעראַינערע-לעסן צו. שוין דער אויפֿגעשטעלענער שטעלע פֿון ענגלאַנד (און פּראָנקרייך) די די פּראָבלעמען פֿון מורח-איראָפּע-עס דער רייכטונג פֿון לינדערן די מורח-איראָפּעאישע אַנטאָנאָניעס, אַפּשווע-ען די רייכטונגען. אַז לאַנדען בעלונגען איהר דיפּלאַמאַ-שע אַרטיקל. זעהען מיר אין אַלע הויפֿט אָנהויבען, און ס'איז אויך זיכער, אַז און פּעראַינעליכען פֿון קאָנפֿע-רענץ וועט פּאָליטיק, איז די דאָזיגע ענ-גע אַרטיקלעס אַ גרויסע סובח פאַר וואָס, צי די אַרטיקלעס וועט אָבער זייען, אויב ס'וואָלט זיך אַפּוואָל-לען די הימלען אויפֿן האַריקאָנט פֿון סאָוועטעס בעציהונגען, איז נאָך נישט פּראָנע. ער-כל-פֿונעם וואָנען אַ סימנים ערד, אַז פֿון אַזאָ אַלס-טערענאָ איז זיכער ווער ווייט. צ.נ.ל.

גאט פון נאמא. איז וואטיקאן.

א רעליגיעזער ויכוח צווישן א אונגארישע רב און א פראנצויזישע קארדינאל ווענען א פסוק תורה...

דינסט אַנערקענט צו ווערען אַלס אָפּ-לע-לער פֿון דער אָפּפּעסליכער ביבעל-קאָמיטעט. אין דער קאָמיטעט גופא איז די מיי-נונג נישט געווען קיין איינהייטליכע. אַ טייל קאָרדינאַלען האָבען מוכים געווען מיט'ן רב, אַנדערש ווידער האָבען מיט-לידעשאַפט פּערטיידיגט דעם אַלסען אָנגענומענע טייטש פֿון דער קאָמיטעט-לישער קירכע. צו אַ שטאַרפּען, היינצוגע-וואָהן איז עס געקומען צווישען דעם רב און דעם קאָרדינאַל גאָסעל, וועלכע האָבען זיך ביידע געפֿירט גאָר זיין איינער דעם אַנדערען, ברענגענדיג אַלערליי ראיות פֿון תנ"ך און פֿון די משרשי המקרא. דער פּראָנצויזישער קאָרדינאַל און דער אונגאַרישער רב האָבען דיסקוטירט גאָנצע טעג, איבער-געוואָרען אומצעהליגע ספרים, זיך גע-אַפּערט און געשפּאַרט און נישט גע-קאָנט קומען צו קיין אַינגלייך, צו דער פּאַרזיכער פֿון דער קאָמיטעט האָט צום סוף מוכים געווען, אַז דאָס וואָרט "פּאָד" קען איינגעטליך האָבען ביידע טייטשען: סיי די, וואָס איז אָנגענומען אין דער קאָמיטעט קירכע, סיי דער טייטש פֿון הרב דאָנאָס. די ביבעל-קאָמיטעט פֿונעם וואָסיקאָן האָט פּעשלאָסען די דאָזיגע פּראָנע, וועלכע ריהרט אַן די יסודות פֿון דער קאָמיטעט קירכע, נאָך ווייטער צו שטודירען און אַיידער זי וועט אַרױס-טראָגען איהר ענדגילטיגען פּסק ווענען אָנגעהערן אַדער אָפּוואָרען הרב דאָנאָס נאָט'ס טייטש, וועט זי נאָכאָמאָל פּער-בעטען איהם און אַנדערע רבנים גאָלד-תורה, זיי וואָלט אַרױסגעגעבן ווער מיי-נונג ווענען דעם דאָזיגען פּונדאָמענט-לען פּסק, דערווייז הייסט עס, האָט מען נאָך אין רויס נישט פּעסענעשטעלט, צי האָבען מיר איינגעטליך אַ גאָס פֿון נאָמא, צי אַ גאָס פֿון רחמנות. (פּאַר. היינט).

נאָמא, ווי עס איז אָנגענומען אין דער וועלט און ווי עס לערנט אויף די קאָ-פּאָליטישע קירך אויפֿן יסוד פֿון אַ פּאַל-שער פּערטייטשונג פֿונעם וואָרט "פּאָד" אין דער קאָמיטעט ביבעל, אין דער צווייטער פּערזיכערען, וואָהלענאָס. הרב דאָנאָס ווייט נאָך, אַז "פּאָד" הייסט נישט, בעשטערעס" און אַז עס איז דערפֿאַר אַלס צו וואָנען, אַז גאָס נעמט נאָמא פֿון אַר-קיןדער פּאַר די יונג פֿון די פּעלערען. אַדוואַד, זאָנט פּאַר, פּאָד הייסט: ער געדענקט, אַדער ער געדענקט זיך - און דער זון פֿונעם פּאָד איז, אַז גאָס דערמאָנט זיך ביז צום פּירטע דאָר אין די יונג פֿון די פּעלערען און אַר-קיןדערען, כּדי צו משפּט'ן מיט מעהר רחמנות איבער די יונג פֿון די קיןדער, וועלכע מען קען הייסט עס, נישט מאַכען איינגענעם פּאַר-אָנטוואָרטליך פאַר זייערע יונג... לויט דעם דאָזיגען טייטש קומט אויס, אַז דער יודישער נאָם איז נישט נאָר נישט קיין נאָם פֿון נאָמא, נאָר אַדוואַד: ער איז גאָר איינגעטליך דער גאָס פֿון רחמנות - און נאָכ'ן אוממיטע האָט איהם די קאָמיטעט קירכע צוגעשריבען די מידה פֿון נאָמא, הרב דאָנאָס ווייט-אָן אַז אַלס אַנדערש פּאָד פֿון "נאָד", וואָס עס קומט פאַר דעם וואָרט "פּאָד" און וואָס עס האָט גאָר אַט דעם איי-נציען זיין... ווענען דעם דאָזיגען וואָרט, וועלכעס איז אַזוי גרונד פּאַלס און מיט אָפּעלע ווייט-געווענע קאָנסעקווענצן פּערטייטשט געוואָרען אין דער קאָמיטעט-לישער וועלט, האָט הרב דאָנאָס לע-צטענס אָנגעשריבען אַ גאָנצן ווערק, וואו ער בעמיהט זיך אויפֿצושטרען דעם דאָזיגען פּאַסאַלען היסטאָרישען טענות. די רעדע פֿון דעם אַלסען איינגאָר-שען רב האָט געמאָכט אַ שטאַרקען איי-נציען אויף די פּערזיכערען קאָרדינאַל-לע, וועלכער איז נאָך פּערשטאַרקט געוואָרען דורך דעם ברייך, וואָס דער קאָמיטעט פּאַרשאַלען פֿון ירושלים האָט צוגעשיקט צום פּאָסאַלע ווענען דעמאָלעצן ציין. אין דעם ברייך שרייבט דער ירושלימער פּאַרשאַלעך, אַז לויט זיין מיינונג איז דער טייטש פֿון הרב דאָנאָס דער איינציגריכטיגער און פּאַר-

בערעכטיגט און זענען דערפֿאַר אויך נישט מעהר פּאַרזיכערען. דעריבער טאָקט האָט דער לעצטער פּענעטליכער רעליגיעזער ויכוח צווישען דעם אונגאַרישען רב ר' בנימין דאָנאָס און צווישען דעם פּראָנצויזישען קאָרדי-נאַל גאָסעל געמאָכט אַזאָ סענסאַציע-נעלען רעשם. דער ויכוח איז פּאַרזע-קומען אויף איינגעוואָנע פֿונעם פּאָסאַלע אין דער ביבלישע פֿונעם וואָסיקאָן. דער אַלסער, גרייט-גרייט, וועל-כער האָט אַ שם אין דער יודישער פּאַר-שער-וועלט אַלס גרויסער למדן און חוקר קדמוניות, האָט אָנגענומען די דאָזיגע איינגעוואָנע, נישט קענענדיג אויף זיין שוואַכען געווען, וואָס ערלויבט איהם איינגעטליך נישט די אויפֿערענונג און די גייסטיגע אָנטערענונג פֿון אַנ-עפּעסליכען וואָה. דער אונגאַרישער רב ר' בנימין דאָ-נאָס, איז געקומען קיין רויס, אָנגעטון אין זיין שווער, פּערזיכערען רבנישער טראַכט: אין אַ הויכען טאָלענעם ספּעציעל-און אין אַ לאַנגער אַפּעלענער קאָפּאָסעל, וועלכע האָט צוגעגעבן אַ בעזונדערען גלאַנץ צו זיין נאָטוואָרען הדרת פֿונעם. איהם זענען אָנטענענענענענע צוועלף מאָנאַכען, שלחם פֿונעם פּאָסאַלע, כּדי איהם מקבל פֿונעם צו זיין און איבער-צוגעבען איהם דעם, ברוך הבא" פֿונעם הייליגען פּאַסער" באַלד ביי זיין אַר-י-בערטעסען די שוועל פֿונעם וואָסיקאָן. אין וואָסיקאָן זענען שוין געווען פּערזיכערען אַלע מיטגלידער פֿון דער ביבעל-קאָמיטעט מיט קאָרדינאַל גאָסעל בראש און הרב ר' בנימין דאָנאָס איז געבעטען געוואָרען צו האַלטען זיין רע-פּערט איבער דעם פּאָסאַלע. פּאָד ער אבוא על פֿונעם... דער הויפט-געדאַנק פֿון דעם רעפּערט איז געווען, אַז דער יודישער גאָס איז נישט קיין גאָס פֿון

אין איינעם פֿון די פּראָנצויזישע, מיט נאָלד-בעציהונגען מאַרמאָר-וואָלען פֿונעם וואָסיקאָן אין רויס איז די טעג פּאַרזע-קומען אַ ליידענשאַפטליך-געפֿיהרערען רעליגיעזער ויכוח צווישען אַ פּראָנצויזישען רב און אַ קאָרדינאַל, וואָס האָט געדיינעט כמעט אַ גאָנצע וואָך צייט און וואָס האָט געמאָכט אַ שטאַרקען איינדרוק אויף דער דאָרטיגער יודישער און נישט יודישער עפּעסנעליכקייט. וויכוחים צווישען רבנים און גלחים ווענען ענינים פֿון דעם זענען אין פֿיר-ערדיגען יאָהר הונדערט געווען אַ נישט-זעלענע ערשיינונג. אין יעדער צייט ווען דאָס גאָנצע עפּעסנעליכע לעבען ביי אַלע פּעלערען איז מעהר אַדער וועניגער דיריגירט געוואָרען פֿון רעליגיעזע פּרינ-ציפּען, אינעמיטאָציעס און אויסקאָרעס-טען, האָבען די דאָזיגע ויכוחים אָפּ-געהאַט אַ גאָר גרויסע פּעסענעלעכע-רעייטונג. פּשוט פאַר דעם טאָג-טעגליכען לעבען. האָט דער רב מנחם געווען, אַזוי איז ער פֿיר רוב דעם דאָזיגען נצחון באַלד אַרױסגעקומען טאָקט אַ פּראָנצויזישע סובח פאַר דעם יודען. האָט אָבער דער גלח מנחם געווען, אַזוי האָבען די יודען גע-האַט ביטער צו פּיהלע די דאָזיגע מפהל, וועלכע האָט זיך גאָר באַלד אויס-געוויקט צום שלעכטען אין זייער טעג-ליכען לעבען. דאָס איז געווען אַמאָליגע יאָהרען. זייט דער צייט אָבער פֿון דער יודען-עמאַנציפּאַציע, פֿון דער בירגערליכער גלייכעצערעכטיגונג פֿון די יודען, ווען דער שווער פּונקט פֿונעם עפּעסנעליכען לעבען ביי אַלע פּעלערען איז אַריבער-געטראָגען געוואָרען פֿון דער רעליגיע-צו דער פּאָליטיק, האָבען אָפּעלע-רע-ליגיעזע ויכוחים צווישען רבנים און גלחים פּערלירען זייער עקסטרעם-גלח

Dr. I. Wajnberg
Cegielniana 47, tel. 26-02
Dr. H. Lubin
43, tel. 4-12
Guttalin
Warszawa, Leszno 73 tel. 174

טעקסטיר = ארבייטער = שטרייך - ווער

אונטערהאנדלונגען צווישן רעגירונגס-פארשטעהער און אינדוסטריעלער נישט נעפיהרט צו סיי אויסגאנג.

13

זונטאג

ט

אדר ב תרפ"ז

מערץ

וואווינאגא 6.16

וואווינאגא 5.21

לעבן פון מערץ 10.50

טאג-נאטיצען.

נ. ביסטריצקי

צו זיין הומעז נאך לאדז.

דאס יודישע לאדז און אין ערשטער
רייזע די יודישע יוגענד אין אונזער
שטאט וועט מיט פרייזערען דעם
בעקאנטען העברעאישען שריפטשטעלער,
נתן ביסטריצקי, סיי צוליב דער הויפט-
סבה פון זיין קומען, פראפאגאנדע פאר
דעם געזאגט פון ערלעזען דעם א.י.ב.
דען, סיי טאקי צוליב דער פערזענליכקייט
פון דעם פראפאגאנדיסט גאסא.
ביסטריצקי איז, הונט נאך יוג, איינער
פון די פעהיגסטע העברעאישע שריפט-
שטעלער אין א.י. זיין הויפט-רעדאקטאן
דאס פאר א קירצע צייט ערשיינענע
פארענדיגט, ימים ולילות, איז איינס
פון די גלענצענדסטע שפאונגען פון
דער א.י. דינגער העברעאישער ליטערא-
טור אין די לעצטע יאהרען און איז
צוגלייך אוממיטלעך פערזענלעך מיט
דעם נייצט גרויסען לעבען, וואס שטאמט
זיך אין לאדז.

אבער ביסטריצקי איז נישט נאך א
טאלאנטפולער שריפטשטעלער, ער איז
אויך א גלענצענדער רעדנער און לאגט
קען מען נישט האבען די געלעבטע ווי
צו הערען אזא קלאסישע העברעאיש ווי
דאס, וואס עס וועט איצט געזאגט ווע-
רען פון ביסטריצקי, צו וועט אין
דער ערשטער ריזע רעדען צו דער
יוגענד און ווער פון איהם איז מעהר
בערעכענען צו איהר צו רעדען, איידער
ער, וועלכען האט גענוג יאהרען אדורכ-
געלעבט מיט די יוגענד חלוצים אין א.י.,
מיט זי געקעמט און מיט זי געליטען,
און ווער האט אויך אזוי פארשטאנען
אויף א קינסטלערישען אופן צו שיל-
דערן דאס דאזיגע לעבען, צו פאראיי-
ניגען די העלדען-פערזאנען אין שט-
מען פון אונזער נאציאנאלער היים
מיר האפען, אז נ. ביסטריצקי'ס קי-
מען צו אונז וועט פארדינסט נישט נאך
א מענטשענלעכע גענוס, וועט זיין נישט
נאך א סענסאציע פאר א פארטאג,
נאך וועט ברענגען א דירעקטע בעריי-
כערונג פון אונזער לעבען און אונזער
שטאט. -
ד"ר אריה מארטאקאדער.

אין פערלאנג פון דער געזעלשאפט
פון אינטערנאציאנאלער רעדאקטאן (גע-
נעראל-פארשטער רעדאקטאן מאטע) איז
פארשטאנען ערשיינען די ערשטע אויט-
גאבע פון אדרעס-בוק פאר האנדלע-
אינדוסטריע, האנדלערק און לאנדווירט-
שאפט אין פאליען.
דער טעקסט פון בוך איז אין 2
שפראכען: פאליש און פראנצויזיש און
דער רעגיסטער אין 7 שפראכען. די
צאהל פון די אדרעסען דערגרייכט ביז
1 מיליאן, בלויז די צאהל שמעט דער
גרייכט ביז 40 מיליאנען. די גאנצע
אויסגאבע איז שוין איצט כמעט אויס-
פערקויפט און דער פערלאנג גרייט איצט
צו ארויסצוגעבן א נייז אויסגאבע. אינ-
פארמאציעס ערטיילט די רעדאקציע פון
דעם אדרעס בוך (ווארשא פארשטעל-
קאמפא 124 טעל. 305-68).
ס'איז צו ערווארטען אז די פארטרע-
טער פון דעם פארלאנג וועלכע וועלען
בעזוכען א ריזע פירמעס וועלען דורך
זי גינסטיג אויסגענומען ווערען.

סערוואיא, צו זי האבען אפגעשטעלט
די קאנסעקענצן נאך לשם אינפארמאציע
די רעגירונג דארף נאך בעקומען פון
די אינדוסטריעלער א שרייטליכען סך-
סווייטען ענטפער וועגען זייער אפזאג
צו געבען א הויפט.
די רעגירונג וועט אבער אין די נא-
הענטעטע טעג אונטערהאנדלונגען שריט צו ליט-
ווייזען דעם שטרייך.
מיטלונגען פון די שטרייכענדע
(1) מארגען, מאנטאג, וועלען אין פער-
שידענע שטאט-טעלען פארקומען מיט
גען פון די שטרייכענדע טעקסטיל-אר-
בייטער.
די מיטלונגען זענען פארגאנגען דורך
די קלאסען-פאראייניגען און עס וועלען
ארויסטרעטען מיט רעדעס די דעם
טאטען: וועמענאז, שטענדיקע, קאמפא-
ציערע און די סענאטאריען: קאמפא-
סקי און פראנס.
ס'וועלען אויך פארקומען מיטלונגען
אין פאליטיק, ווערען און סאמאלישע
אויך ווערען דאזיג שטרייכע
(2) נעכטען האט דער שטרייך
מיטעט דערהאלטען א ידיעה, אז א
א ריזע פארקען אין ווערען און
גען די ארבייטער צונענטערען צו
שטרייך, ארויסשטעלענדיג די וועלען
פארדורגען וואס די לאדזער טעקסטיל-
ארבייטער.

די ארבייטער האבען שבת אפגע-
מען די לוינען און מאנטאג קומען
שוין נישט צו דער ארבייט.
ס'איז דא צו בעמערקען אז די
בייטער אין ווערען און ווערען
פערזענלעכע, מעהר ווי די
ווערען.

וועלען פערשטרייכען די טראמאויאשעס

(-) היינט וועט פארקומען א גרויסע
פערזענלעכע פון אלע טראמאויאשעס
ס'וועט בעטראכט ווערען די פראג
וועגען צושטעהן צום טעקסטיל-שטרייך
אויב די טראמאויא-דירעקציע ווע-
נשט נאכגעבען די צוגעזאגטע סטא-
רונגען.

סער פון אינדוסטריע - דעפארטמענט
אין דער וואוואדזשעווע ה' בייער.
די פארשטעהער פון די אינדוסטריע-
לער האבען אין זייערע רעדעס פאר-
שיידענע זייער שטאנדפונקט און ער-
קלערט, אז מעהר ווי דאס, וואס ווי-
נען בעשטאנען צו געבען, ד.ה. א
קליינע הויפט פאר די, וואס פערדינען
ביז 5 זעקסעס א טאג-וועגען זיי נישט
באח און ווילען נישט געבען.
ווייטער האבען די אינדוסטריעלער
אנגעוויזען, אז די ביז איצט געגעבענע
הויפט וועלען שטענדיג אונטערהאנדלען
נעווארען דורך דער רעגירונג און י-
דעם מאל, ווען ס'איז געגעבען געווא-
רען א הויפט, האט זיך די לאנגע פאר-
צוגרעט.

די רעגירונג דארף דעריבער פערזי-
כערן די אינדוסטריעלער א ריזע הנחות
און קרעדיטען (דאס ליגט דער הונד בע-
גראבען). און פארשט שפעטער וועט
מען קענען רעדען וועגען א הויפט
פאר די ארבייטער.
אויב די רעגירונג וויל - האבען די
אינדוסטריעלער גע'טענה'ט - אויך איצט
אונטערהאנדלען די פארקאנטען א הויפט,
וועט דאס זיך צונדיגען צום שלעכטען
פאר די ארבייטער, ווייל די פארקאנטען
וועלען זיך מוזען שליסען אדער רעד-
צירען די ארבייט-טעג.

אין דער דיסקוסיע האבען די רעג-
ירונגס-פארשטעהער ערקלערט, אז די
לאדזער אינדוסטריע איז שלעכט ארג-
ניזירט און באזירט זיך בכלל אויף
שלעכטע יסודות.
די דיסקוסיע האט געדויערט 3 שעה
און האט זיך געענדיגט מיט גארנישט.
העלטענדיג די ווייטערדיגע אינטער-
וועגען פאר צוועקלאז - זענען די רע-
גירונגס-פארשטעהער באלד צוריק גע-
געפאהרען קיין ווארשא.

וואס זאגן די רעגירונגס- פארשטעהער?

(1) באלד נאך דער קאנסעקענצן צוויי-
שען די רעגירונגס-פארשטעהער און די
אינדוסטריעלער האבען די ה'ה קלאס
און אילאנאטעס ערקלערט אין א.י.א.י.

סטרי איז נישט קיין גוטע און זי קע-
נען דעריבער אינם איצטיגען מאמענט
נישט געבען קיין שום הויפט.
א מיטלונגען פון די שטרייכענדע,
פרייטאג איז אין ווידעווע פארגע-
קומען א גרויסער מיטלונגען פון די שטריי-
קענדע טעקסטיל-ארבייטער.
אלס שרשער רעדנער איז ארויס-
געטרעטען דעם, צערע, באלד איז
אנגעקומען פארשטעהער פון דער מא-
ליציי און ערקלערט, אז ה'ה וועט ער
מיטלונגען איז נישט ערלויבט, וועט ער
נישט דערלאזען, אז ס'וועלען רעדען
אנדערע רעדנער אימער דעפארטמענט.
נאך א טעלעפאנישער פערשטענדיגונג
מיטן רעגירונגס-קאמיטאט איז דער
מיטלונגען ערלויבט געווארען און ס'האבען
נאך גערעדט די פארשטעהער פון קלא-
סען-פאראייניגטע דאזיגעלעכע און וועמענא-
זיין מאמאלישאט.

אין טאמאשאו איז פרייטאג ווידער
פארגעקומען א גרויסער ארבייטער-מי-
טינג, אויך וועלען ס'האט גערעדט
דעם, וואס שפעטער וועט
נאכ'ן מיטלונגען איז א דעלעגאציע
צוועק אין דער גרעסטער פאבריק, אין
דער פאבריק פון קינסט-ווייז און נאך
א פערשטענדיגונג מיט די ארבייטער
איז אויך דארטען באלד אויסגעבראכען
דער שטרייך.

נעכטיגע אנפערעני צווישען די אינ- דוסטריעלער און ארבייטער-פארשטעהער

אינדוסטריעלער זענען איינגעשפארט.
(2) נעכטען, שבת, אינדערהער איז
געקומען קיין לאדז: דער הויפט-אר-
בייטע-אינספעקטאר ה' קלאס און דער
דעפארטמענט-לייטער פון ארבייטע-מי-
ניסטעריע ה' אילאנאטעס.
פון דער באהן זענען די רעגירונגס-
פארשטעהער צוועק און לאדזער אר-
בייטע-אינספעקטאריע און זיך אינגאנצ-
מירט וועגען דער לאנגע.
דערנאך זענען די רעגירונגס-פאר-
שטעהער צוזאמען מיטן ארבייטע-אינ-
ספעקטאר צוועק אין דער פרוואט וואו-
גאנג פון וואוואדזשעווע ה' יאסעוואדזשעווע
זיך בעמערקען וועגען דער ווייטערדיגער
האנדלונג.
האלב איינס נאכמיטאג זענען די רע-
גירונגס-פארשטעהער צוזאמען מיטן
וואוואדזשעווע ה' יאסעוואדזשעווע און ווייטע-
וואוואדזשעווע ה' צווייטע צוועק אין דער
וואוואדזשעווע, וואו ס'האבען שוין גע-
ווארט די פארשטעהער פון די אינדוס-
טריעלער ה'ה בארשטינסקי, רומאנעל,
גאטקע, פאולאטעסקי און געזעצט.
די קאנסעקענצן איז פארגעקומען און-
טער'ן פארויף פון ווייטע-וואוואדזשעווע
לעוויצקי, ביי דער בעמערקען פון ליי-

די שטרייכ-לאנגע.

(-) דער פרייטאגער טאג האט
נאך אלץ נישט אריינגעבראכט קיין שום
פערזענלעך אין דער שטרייך-לאנגע. די
פאבריקען זענען ווייטער געווען נישט
טעטיג. די ארבייטער האבען געשטרייכט
אין פון קיין שום צו זענען נישט און-
טערגענומען געווארען קיין שום אויף
צו ליקווידירען דעם שטרייך.
פרייטאג נאכמיטאג האט דער ארבייטע-
אינספעקטאר וואוואדזשעווע איינגעלא-
דען צו זיך פארשטעהער פון די אינדו-
סטריעלער און זיי מיטגעטיילט, אז שבת
אינדערהער קומען קיין לאדז פארשטע-
הער פון דער רעגירונג, דער ארבייטע-
אינספעקטאר האט געזעצט, אז די אינ-
דוסטריעלער זאלען איהם דערווייל אינ-
פארמירען וועגען זייער שטעלונג.
די אינדוסטריעלער האבען ערקלערט,
אז זיי ווילען אויף קיין שום הנחות
נישט איינגעהן.

קאנסעקענצן איז ארבייטע- מיניסטעריע.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט,
זענען פרייטאג ארויסגעפאהרען קיין
ווארשא פארשטעהער פון די לאדזער
אינדוסטריעלער און אפגעשטעלטען א
קאנסעקענצן מיטן האנדעלס מיניסטער
קוויטקאוויסקי.
די אינדוסטריעלער האבען זיך בע-
קלאגט, אז די לאנגע פון דער אינדו-
סטריעלער איז נישט נאך א

קאנטאר הערשטאן אין לאדז.

געווען און זיך ארויסגערוקט אלס
נער פון די בעדייטענדסטע חוגים
פאליען.
זיין דאזיגען אין לאדז האט אויך
מהללים געמאכט א זעהר שטארק
איינדרוק, און ה' שלמה הערשטאן
איינגעלאדען געווארען אויף דער נייז
וואך ווידער אויסצוטערען דאס מיט
כאך אין דער ווילקער שוהל.

א הונגער-סינסטלער איז לאדז.

מיט בעסענעוואנט, א וואס-בענקעל, צו
ווארעם, א באלען מיט וואס-וואס
אויפ'ן טיש - 8 פעקלעך פארשטעלען
וואס-וואס, 2 בענדער ענציקלעכע
א זייערע, פנים און פערדער.
דער הונגערער האט פאר'ן טיש
פאסטען איינגעגעסען 2 טעלער יאך
טערגעשלאגען מיט רויזע אייזער
צוויי פעקלעך שטעקעלעך.
דער הונגער עקספערעמענט דא
דאזיגן 3 וואכען, (א רעקארד צייט).

DR. PRYBULSKI

וואוואדזשעווע, 1, סעלעסאן 25-38

דענערשע און האר - הויט - קרענקעס
טענער-שעקע, בשהאנדלונג מיט קוואלי-
(האר-אויסשאל) רעגסטען-שטראלען.
נאכט פון 1-9 און 1-4 און 8-4 און
דעמאלט: פון 4-5 נאכט.

פראטעסט געגען טעלעפאן- לימיטירעם.

אויך דער מאניסטראט פראטעסטירט.

(-) לויט דער אינציקאטיוו פון דעם
פאראיין פון סאחרים-דעפארטמענט איז
פארגעקומען א פערזענלעכע פון די
קליינע-האנדלער, אויף דער פערזענלעכע
איז בעשלאסען געווארען ארויסצושליסען
א דעלעגאציע קיין ווארשא, וועלכע
דארף אפגעבען א פראטעסט מעמאריאל
געגען די טעלעפאן-לימיטירעם. דאס
איינפיהרען די לימיטירעם וועט צוויי-
גען די סאחרים זיך צוריקצוגעהערן צו
די קאמפאקאציע מיטלען פון פאר-הונ-
דערט יאהר, אדער עס וועט ארויס-
ווארען אויפ'ן סאחרים א נייז צאל-
לאסט, די ווייטע-וואוואדזשעווע לאנגע און

א באנדע פרייע-גנב'טעם.

(-) דער פאליציי האט זיך איינגע-
געבען צו פעהאלטען דריי גנב'טעס
פון דער גנבים, אריינסקאקאטע, די
גנב'טעס, יוגע שטע, עלענאנט אגנע-
סון, האבען געארבייטע זעלבסטשטענדיג
פיהרער האבען זיי מיטגעהאלפן זייערע
געלייטע, צוואוואסע קאסע-ארבעטער
און איינצערעכערס, און ווען זייערע גע-
לייטע זענען אריינגעפאלען און דארפן
צווייגען א לענגערע שטראף פאר זיי.
פרייע-גנב'טעס, האבען זיך די דריי
יוגע מעדלעך אליין גענומען צום פאך.
די גנב'טעס האט מען ארעסטירט בעת
א גנבה אין דער וואוואדזשעווע פון ה'ה

מארגאן (פאלדונגא 20).
ביי דער רעוויזע אין דער וואוואדזשעווע
פון די גנב'טעס האט מען געפ-
נען א סך זאכען אויך פון דער גנבה
ביי דעם אינדוסטריעלער ראזענבלאט
(בענדירקע 2) און אנדערע זאכען פון
דערווייל אינפארמאטער אפגעשטאממען.
די 3 גנב'טעס: העלענע קאמפאקא-
(ווישענינסקא 6) סטאניסלאווא מלא
שעוואקא (נאחאקא 6) און העלענע ש-
נאצקע זענען שוין 3 מאל געוועזען פאר
גנבות. איצט דארפן זיי צום 4 מאל
פערזענלעך דאס תפיסה-לעבען.

סהרה

אונטערשטיצונגען.

אין דער יידישער קהלה איז אונזער קימער פון וואס אונזער ספרדישע שטאט קענהייט קאמיטעט 3525 ויל ברוי צו שפרייטלעך צווישן די יידישע חברים און ישיבות אויף בעשעצונג.

פאר, בית יעקב (וואס דינעט 66) - 430 זל; ת"ת פון בעשעצונג 18 - 170 זל; קהלת תורה, וואס דינעט 20 - 430 זל; ת"ת של הרב 340 זל; יסודות התורה, 7.5, מאי 37-215 זל; ת"ת צושושניצר 23 - 250 זל; בית יעקב, צינגעל גאס 24 - 250 זל; ת"ת ליפאוו 31 - 170 זל; מחזיקי הדת, סאטמאר 7 - 170 זל; יסודות התורה, קלינסקי 116 - 125 זל; יסודות התורה, וואס דינעט 170-170 זל; ת"ת פלעקסאנדראווסקי 13 - 250 זל; ת"ת צינגעל גאס 59 - 85 זל; שומרי הדת, גאנצער וואס דינעט 7 - 170 זל; תורה חסד, קלינסקי 29 - 300 זל.

פערטער פון די דאזיגע אינסטיטוציעס מיט פאקטאנען דאזען זיך ווערן צום קהלה ספערעס ה' נאכדעם פון רעמונאס האמיטעט.

דער לאדזער יידישער רעמונאס קאמיטעט טיילט מיט, אז כדי לייכטער צו מאכען די פעסטענען צו ערלדיגען זייערע ענינים, וועט די בירור פון רעמונאס קאמיטעט זיין אפען יעדען טאג פון 9 אין דערפריה ביז 6 אונטער.

ארבייטסלאזע פרוי פערסאנעל זיך.

(-) עהערנעכטען פארנאכט האבען די איינוואוינער פון הייז אויף קלינסקי גאס 135 בעמערקט אין טויער ליגען א פרוי אין א בעוואוסטלעכע צושטאנד, די ארויסגעפאלענע פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט א פערסאנעל, עס האט זיך שפעטער ארויסגעוויזן, אז דאס איז א גאנצע וועלטסמאדעל די 25 יעה רינג ארבייטסלאזע קלארע שפיגלע.

פאהו-פיייערונג

פון כירושנער-מיסער-עראמין

היינט 7 אין אונזער קומט 6 און אין לאקאל פון האנדלער-פערבונד (פא-לודיגאוו 4) די פיייערונג פון ענטהילע-די פאקט פון לאדזער יידישען קירושנער-מיסער-עראמין.

א רויב-אנפאל.

(-) אויף דער שטאטע צווישן אונזער קאוו און לענטשיק ווערן צוויי באנדי-טען דראהענדיג מיט רעוואלוציערען אונגעפאלען אויף דעם פוהרמאן יאן לוי-בישעווסקי, און צוגעהערנדיג ביי איהם צוויי קעסטלעך מיט סאבאק נעלם געווארן אין וואלד.

די לענטשיצער פאליציי, וועלכע לוי-בישעווסקי האט מיטגעטוישט ווערן דעם אונפאל, האט ארויסגערינגעלט דעם וואלד און נעמט א רעוויזיע, און עס האט זיך איינגעגעבן צו כאפען איינעם פון די באנדיטען: דעם לאדזער אייג-וואוינער יאן יאגאדווסקי דעם צוויי-טען וואס מען נאך.

שושנה אביב'ת און חל' ושא-באמינסקי איז לאדז.

מארגען, מאנטאג דעם 14 ד.ה. וועט די בעליבטע ארטיסטין פון העברעא-שען טעאטער, הבימה' שושנה אביב'ת אויפטרעטן אין פיל הארמאניע.

מיט א רעדע וועט זיך ארויסטערן-טען דער סאטמארער רעדנער ווי-זשעבאמינסקי אויף דער סענא, די ווערן פון דער העברעאישער שפראך און קולטור.

די נייכטע פערזאנען, קאממעטיקען, סאטלעט-זייער, בלומען-וואסערן און שעהנע באמבאנירעקס עמפעהלעט די פירמע, קאממעט' לאדז, פיצעריקע ווער 60.

בעמערקונג: אונזער פירמע פערקויפט גאר ריכטיגע און ערשטקלאסיגע סחורות די פירמע פאקטאטירט פון 1907. הורט און דאזיל פערקויף.

בעהאנטער העברעאישער שריפטשטעלער ה' נתן ביסטריצקי קומט היינט מיין לאדז.

ה' נתן ביסטריצקי איז זעהר בעליבט ביי דער ארץ-ישראל'דיגען יוגענד און זיין בעזון אין פוילען איז געוועזען דער פראפאגאנדע פון קרן-קימת-גדולא צווישן דער גאנצער יוגענד.

ארעסטירט פאר פייניגען און אמינעזיניר.

(מר) די פאליציי האט ארעסטירט דעם פויער אנטאני בערנס פון דאך וואלעס בוסשקאווסקי, וועלכער האט אויף אונגעהויערע דיעבן אופן געפירט נינט זיין 13-יעהריגע סאכטער יאנינג.

דער בעריהמער זינגער לעא, ריאזאנצער איז לאדז.

די טעג קומט צו פארהערן קיין לאדז דער בעריהמער יידישער בארימטער זינגער לעא ריאזאנצער.

לעא ריאזאנצער איז נעווען דער בעסטער זינגער פון דער בעקאנטער סיניאק פטיצ'א און ער איז עס טאקע דער, וואס האט דעם דאזיגען קונסט-טעאטער בעריהמט געמאכט איבערפאל, יאז ער איז נאך אויפגעטרעטען.

דיאזאנצער קומט קיין לאדז מיט א ניי פראגראם פון רוסישע, העברעאישע, יידישע און אימינישע סאקס לידער.

אבער רובינאוויטש

זאך האבען געוואוינט קארעלעווסקי 6 אין יעק' משה שימקעוויטש זאך האבען געוואוינט דאנא 10 ווערן געבעטען תיכף זיך צו מעלדען אין בירור פון ארץ-ישראל'דיגען קאממעטעלני 4 ווערן די ענינים פון מאסינגען-בעזא-גונג פון זייערע אמעריקאנער קרובים.

מיט 8 יאהר צוריק האט אונזערהייבער איהר סעמינאריע די פירמע, פרייט-מאן (ווייניגשטענס, וואלד און דאמער-מאטלען) נישט קוקענדיג אויף די שווע-רע צייטען, וואס דער האנדלע האט דעמאלט איבערגעלעבט, האט דער אינהאבער פון דער פירמע, נישט גע-קוקט אויף פערשידענע טעכנישע שווע-רינקיטען נישט געקאנטן קיין מיה, כדי זיין אונטערנעמונג אונטעקאשטע לען אויס'ן אייראפעאישען שטייגער.

דעריבער האט די פירמע בעקומען אונטעקאשטע ביי די עלעגאנטסטע ספער-רען, אימפאנירענדיג מיט זיין רייכען סחורה-אויסוואהל.

א דאנק דער אינטענסיווער טעטי-קייט איבער דעם אויסגאבען פון דער אונטערנעמונג, וועט אין די נאכענטע טעג געפערט ווערן א ספעציעלע שפראכע אפטיילונג פון גארדינג און דיוואנעס אין א גרויסען אויסוואהל, מיר וויינען דער פירמע א ווייטער-דיגע ענטוויקלונג.

א גרויסער פורים-באל איז פילהאר-מאניע פאר לינת הצדק, אונטערן נאמען א. נאכט אין שושן הכירה.

לינת הצדק ווער אין לאדז קען נישט דעם דאזיגען נאמען און און דאך זענען פארהען וועגנע מענטשן וועלכע ווייסען, אז די דאזיגע אינסטיטוציע, וועלכע רעסערוועט יעדע נאכט צעהן דליגער מענטשן כמעט פון טויט ראג, געלט זיך אליין וועגען איהר עקזיסטענץ און די מענטשן וועלכע שטעהן אין דער שפיץ פון דער דאזיגער אינסטי-טוציע האלטען אין איין קלערען פון וואס נעמט מען געלד פאר דער וויי-טעריגער טעטיגקייט?

מען דארף ווייסען, אז בלויז צו מיה-רען די ביז-אינטיגע טעטיגקייט מוז דער פראגראם האבען איבער 60.000 זל. א יאהר און דאזיג ווערן נאך פארהען אין דער שפיץ פון דער פערזאנלעכע אונטערנעמונג, וועלכע חלומ'ן צו שאפען א'אויסא פאר דער נאכט-פאגאטאוויע פון לינת הצדק! וואס עס בעדייט א'אויסא פאר דער נאכט-פאגאטאוויע פון לינת הצדק איז איבער צו ערקלערען, עס צו גענוג צו דערמאנען, אז ביז-אינטיגע רעסערוועס דער פראגראם דורכשניטליך 15-20 מענ-טען א נאכט און מיט א'אויסא וואלט מען געקענט ראטעווען מינדעסטענס די דאזעלע צעהל מענטשן.

אויסער דעם ווייזל מאל קומט די קארעטע דיו שוין צו שפעט, ווייל מען

גוט איז דעם פראגראם, וועלכער האט כמעט געצעהלטע מענטשן, וועלכע גלוי-בען אין דעם ערפאלג פון א'אויסא-רע-נעהמונג. יעצט ליגט עס אין די הענד פונ'ם יידישען לאדז צו ווייזען, אז די מענטשן האבען קיין טעות נישט געהאט און אז דאס יידישע לאדז ווייס ווי צוויי אפגעשטאנען א'אויסא-רעסערוועס, וועל-טען דער נאכט זי צו העלפען און צו ראטעווען פון געפארהר.

נאכמארבא.

תיכון מעות.

אין אונזער דאנערשטאגדיגען נומער איז אין דעם אינטערוויו מיט די לאד-זער רבנים ווערן רעדירטער פראפאגא-טע אריינגעשטעלט א מענטש. אונזער מיטגליד-טען דעם מורה הוראה ר' לייבוש ראזענבערג נאך מיט א'אנדער מיטגליד פון רעבינאט.

מעלדונג.

הונט, זונטאג דעם 13 מערץ האלט 8 אונזער קומט פאר א סערוואטלונג און לוי-וועבע-מייסטער-פראגראם ווערן סאלדאדארווען זיך צום אלגעמיינעם שמועס.

Dr. Feliks Bornstein
Cegieniana 4
טעלעפאן 34-90
ספעציאליסט: אקופער און פרויען-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 6-4 נאכטאנאכט.

זיך נאך אויף א לעגאלער שטופע, און ער נישט איינמאל געווען אין איטא-ליען און דאס פערבראכט חדשים-לאנג. די איטאליענישע שפראך האט ער בע-הערשט פולקאם און גערעדט איטאליע-ניש פונקט גלוי ווי רוסיש, נאך רוס-לאנד איז איטאליען פאר איהם געווען דאס גאנצעסטע און בעליבטסטע לאנד. דאס האט ער זיך בעקענט מיט טייל סא-ציאליסטען און אנארכיסטען; צו פלעגט אפטמאל ארויסטרעטען אויף פאלקס-מייטיגנען און איז געווען זעהר פאפול-ער צווישן די ארבייטער. ער האט געוואוינט לאנג אין רוסלען ביי א'א-ארימער איטאליענישער פאמיליע, וואו ער האט געהייראט צוזאמען מיט אלע און וואו מ'פלעגט זיך בלויז צו אונזער-ברויט צעלעבען צו עסען א ביסל פא-סאטלעס מיט הערינג, צו דער דאזיגער פאמיליע זענען ביי איהם דאס גאנצע לעבען ערלויבען די צאטרסטע גע-פיהלען, הונגערען האט ער זיך צוגע-וואוינט פון לאנג, נאך אין אדעס, ווען ס'איז אין איהם פארגעקומען די איבער-ליכע ענדערונג און ער איז נאך געווען א סטודענט, האט ער געלעבט פון די קארגע גראשענס, וואס ער פלעגט פערדי-נען מיט לעקציעס, ער האט זיך נישט געפיהלט בערעכטיגט צו נעמען וועלכע ס'איז געלד-מיטלען פון זיינע רייכע קרובים, יעדענמאל האט ער נישט גע-וואלט לעבען בעסער, ווי ס'האבען גע-לעבט דאס רוב פון זיינע נייט בעקאנ-טע און הוינג פון דער גייער סביבה (פאקטאנען קומט)

די וועלכע אזעו האט פערראמען.

בעהאנטער פארז, ניינעם פאלקסבלאט, לויט פערשידענע מאטעריאלען.

די זיבען געוואונענע.

אין די יאהרען 1906 און אנהייב 1907 איז אין דער רוסישער קאליגאניע אין איטאליען געווען פאפולער א יוג-גער רעוואלוציאנער ווערענאטאלאג דימוראויטש לעבעדיגעווען. אויף יעדען ווער עס האט איהם נאך געקענט, האט לעבעדיגעווען געמאכט א נאמען און סימ-פאטישען אייגנדיק.

לעבעדיגעווען איז געווען א טיפ פון א דוואריאנין א בעל-חשבוה'ת אין בעסטען זין פון ווארט, אלס וואו פון פארזייער פון אדעסער געריכטע-פאלקאטע, איז לעבעדיגעווען ערצוגען געווארען אין א אריסטאקראטישער סביבה, ביז צו די לעצטע קלאסען גימנאזיע איז ער געווען און זיך געפיהלט אלס, בארימט (פרייז) ווי ס'ניט איבער וואלדימיר ושאפאטני-סקי, לעבעדיגעווען שול-חבר, איז דער אידעאל פון לעבעדיגעווען'ן אין זיינע שילדע-יאהרען געווען: מזויק, אסטראנאמיש און פרויען, לעבען האט ער געוואלט נאך אלס יונגער מענש, ביז 30 יאהר, אסטראנאמיש איז געווען זיין ליידיגעשאפט פון דער פריהסטער יוגענד אן, און אין דער דאזיגער ווי-טענשאפט האט ער ארויסגעוויזן אונז ביקאונט און אונטער פעהיגקייטען, אז נאכ'ן ענדיגען זי אוניווערסיטעט איז

ער איינגעלאדען געווארען אין דער בעריהמער פולקאווער אבסערוואטארי-ע און האט גענומען אנטהיל אין אס-טראנאמישע עקספעדיציעס. מזויק האט ער נישט אויסגעהערט צו ליבען אויך דעמאלט, ווען ר'האט זיך מיט'ן גאנצען ברען געווארען אין דער רעוואלוציא-נערער ארבייט, וואסנער'ס מזויק האט ער גערעכטערט, וואס אונגעפאלענע פרויען, האט ער אין די יוגען יאהרען געהאט עטליכע ראמאנען, איינמאל האט ער אפילו געוואלט בעגעהן זעלבסט-מאד, אבער ווערן דעם האט ער שפעטער נישט ליב געהאט צו רעדען, שפעטער האט ער געפיהרט א'אנדע-רען, ערנסטען ראמאן, נאך ווען ר'האט בעשלאסען זיך אפצוגעבען דער רעווא-לוציאנערער ארבייט, האט ער איבער-געריסען מיט דער געליבטער פרוי, נאך שטענדיג פלעגט ער זיך וועגען איהר אפשווען, ווי ווערן א מענש, וואס איז איהם דער טייערסטער און לעבען, ער האט איבערגעצויסען אלע פעדים, וואס האבען איהם געבונדען מיט זיין פריהער-דיגען לעבען, כדי קיין וואך אין דער וועלט זאל איהם נישט שטערען זיך אפצוגעבען מיט דעם גאנצען ברען פון דער נשמה דער איינמאל פאר אלע מאל אויסגעקליבענער ארבייט, דאס איז

סענסאציאנעלער „ראדימנער“ פראצעס אין פשעמישל

(פון אונזער האַרעספּאָנדענט.)

די רעדע פון דר. לאַנדוי האָט אַלעמען געמאכט אַזאָ טיפּען רושם, אַז ווען זאַלמאַס און אַרזיס פון געריכט מיט-ינאַר אַוועק, האָט אַזאָ איהר זיך גע-וואָרען אַ גרויסער המון מענשען, וואָס האָבען איהר צוואַלף ליטשען, מ'האָט געמוזט אַרומברענגען פּאָליציי, וועלכע האָט איהר געראטעוועט פונ'ם צאָרן פון המון.

די דאָנערשטאָנדיגע געריכטס-ווינג האָט זיך אָנגעהויבן בען 10 אַ זיגער פרייה. דער גאַנצער דאָנערשטאָנדיגער טאָג איז אַדורך מיט די רעדעס פון זאַלמאַס פערטיידיגער.

דער ערשטער האָט גערעדט דער אד-וואָקאַט דר. גראַפפערל.

ער האָט פאַרגעשטעלט זאַלמאַס אַלס אַן אונטערזיכט אַיינזאַמער פרוי, וואָס קיינער נעמט זיך נישט אַן איהר קרייודע.

מערדער נישט שלעכט אַיטטיטשען איהר פרייעס אַויפּגערעכטען, זי איז אַן אַמפּריקאַנערין און אַמפּריקאַנער וועגן געוואלונג זיך פריי צו בעוועגען אַפילו אין דער אָנצוועהניגס פונ'ם פרויזידענט אין בין מסכים - זאָגט דער מער-טיידיגער - מיט דר. לאַנדוי, אַז מ'פון דאָרף אַראָפּציהען פונ'ם רב די איצטלא דרבנן אין רעדען וועגען איהם נישט פונ'ם שטאַנדונגס פון קדושה, ער איז געקומען קיין אַמפּריקאַ וואָס דעם, ערל חתובי. זיין ערשטע בענענעניש איז גע-ווען מיט זאַלמאַס און דורך איהר האָט ער אַזאָ געמאכט געלד.

עס איז נישט ריכטיג, אַז זאַלמאַס איז געקומען קיין ראדימנער, כדי צו שטען טאָשירען דעם רבין און אַויספערשטען ביי איהם געלד. זי האָט נעגט געלד און האָט נישט געדאַרפט שטאַנדונגס-וועגן, זי איז אַזאָ נישט קיין דעמאָן, ווי מ'האָט זי דאָ געמאַלט, נאָר אַנאַלעסע שוואַכע פרוי, וועלכע האָט קיינעם קיין נישט געטון און איז ביינאָרש גע-וואָרען.

דער רבי האָט פון איהר זייט געזאָגט: ס'פון גאָר נאָט, שוין ביי דער ערשטער בענענעניש מיט איהר האָט דער רבי צו-קומען פון איהר מאָן 150 דאָלער, בעת דער פערשטערבענער בעלאר רבין האָט גענומען רעדען מיט'ן רבין וועגען מאָ-כען אַ צוואה.

מ'דאַרף נישט אין אַלע פרטים גלוי-בען זאַלמאַס, אָבער זי האָט נישט גע-האַט קיין שום אַנטשפּרעכע צו שטאַנדונגס-וועגן, זי איז גענוג רייך, פערקעהרט, דער רב האָט דורך איהר געמאכט אַ פערמאָנען.

זאַלמאַס רייסט איבער מיט פאָרגאָ-גראַפישע צווישנפאָרען. דער פאָרוואַרטער מאַכט איהר אַויפּ-מערקזאַם, אַז זי האָט נישט אַויסגעשטען די פערטיידיגער, זי בערהיינט זיך אָבער נישט, ביי דר. גראַפפערל אַליין בעט איהר, אַז זי וואָלט איהם נישט העלפען, דר. גראַפפערל ערקלערט ווייטער, אַז די עקספּערטען האָבען גאַרנישט פער-שטאַנען, אַלע גרויסע רבנים בעהו"פ טען, אַז אַ געריכטליכע חתונה איז לויט'ן דין פונ'ם צוויי גילטיג, ווי אַ רעליגיעזע איבערנעמען, ווי אַזאָ איז דאָס מעג-ליך, אַז זאַלמאַס האָט געוואָלט שטאַנ-דען, אַז זי האָט נאָר מיטגעבראַכט מיט זיך פון אַמפּריקאַ 3500 דאָלער, פון וועלכע זי האָט אַיינגעלעגט אַלס קאָפּיצע 2500 דאָלער.

דאָס וואָרט בעקומט דער צווייטער פערטיידיגער פון זאַלמאַס רובין.

אדרה. פריים.

וועלכער טרעט אַרזיס זעהר אַגרעסיוו געגען דעם רב און בעשולדיגט איהם, אַז ער וויל סוגעסטאָנירען און בעאיינ-פלוצען דאָס געריכט, קומענדיג אין גע-ריכט אין בעגלייטונג פון אַ גאַנצער סוויטע, פון אַליק, וואָס מיר האָבען דאָ געהערט וועגען דער פיהרונג פונ'ם רב אין אַמפּריקאַ איז צו זעהן, אַז אַויפ'ן מענטש איז ווען ער איז געקומען קיין אַמפּריקאַ אָנגעפאַלען אַ מיין רוח-שטות, ער איז, ווי פער'שטויב'ט געוואָרען פון דער רוישיגער אַמפּריקאַנער אַטמאָספּערע, זיך צוליבט אַוועקלעכע מעשים, וועלכע ער וואָלט זיך דאָ אין ווין היימער סביבה נישט ערלויבט און אַלס קראָן פון די דאָזיגע מעשים איז געפאַלען זאַלמאַס רובין, מיט וועלכער ער האָט חתונה געהאַט, נישט קיין שטאַנדונגס-וועגן זינט דאָ פאר אַייך, נאָר

אַנאַגענאַרעט פרוי, וועלכער דער מאָן איהרער האָט אַויסגענוצט און זי אַוועק-געוואָרען, דער רב דאָרף דאָ אין גע-ריכט נישט פיגורירען אַלס קראָן פון אַ שטאַנדונג, נאָר ער דאָרף זייען אַזאָ דער בעשולדיגונגס-באַנג אַלס שולדי-גער אין פינאַמיע, אַ פערברעכען אין וועלכען ער איז זיך מודה און אַזאָ וועלכען מיר האָבען אַזאָ קלאָרען בע-ווייז, ווי דער צווייטער חתונה-קאָס, די אָנגעקלאָגטע ווידער דאָרף דאָ, פאָרן געריכט פיגורירען נישט אַלס זאַלמאַס רובין, נאָר אַלס זאַלמאַס שפירא, ווייל זי איז דעם רב שפירא'ס געוועזליכע פרוי און דאָרף טראָגען זיין נאָמען.

עס ווערט געמאכט

אנ'הפסקה.

נאָך דער הפסקה צנדיגט זיין רעדע דער אַדוואָקאַט דר. פריים.

כמעט אַלע צדות - זאָגט דער רעד-ער - וואָס זענען דאָ געשטאַנען פאָרן געריכט, זענען קרובים פון רב שפירא.

זי האָבען אַלע צוואַנגס ליגען, בלויז איין צדות, ווייס, זאַלמאַס רובינ'ס אַ קראָב האָט צוואַנגס דעם אמת, כאָטש ער איז אַ חסיד און דעם רב'ס גצחון איז ווין נצחון, ווייס האָט ערקלערט, אַז ער האָט פערמיטעלט צווישען דעם רב שפירא און זאַלמאַס רובין וועגען צענטשעדיגונג.

דאָס געלד איז איהר פאַרגעלעגט געוואָ-רען פון רב'ס צד און זי האָט נישט גע-האַט קיין ברירה, זי האָט געמוזט רע-זיגירען פון אַלעס און בעשטען צו געהעבן געלד.

זאַלמאַס רובין איז געקומען קיין פאליצן נישט כדי צו געהעבן געלד, זי איז גע-קומען, ווייל זי האָט געוואָלט האָבען דעם מאָן, אָבער געהענדיג געלד, האָט זי זיך ענדגילטיג געמוזט אָפּגעגעבן פון איהר מאָן און זיך פעראורטיילען צו בלייבען אַזאָ דער עלטער עלצנד אַלס

אייביגע צונגה.

אַזאָ אורטייל אַזאָ זיך אַליין קאָן מ'זען נישט אַנגענומען שטאַנדונגס-וועגן, דאָס גע-שעהעניש קאָן גיכער אָנגערופען ווערען פאָרוואַקאַציע.

דעם רב'ס פאָמיליע האָט געשלאָסען מיט זאַלמאַס רובין אַנאַבאַמאָן, לויט וועל-כען מ'זען האָט זיך איהר פערפליכטעט צו בעבען 4,000 דאָלער, און דאָס איז געטון געוואָרען בלויז מיט'ן צוועק, צו קאָנען זי שטעטער אָנקלאָגען פאר שטאַ-נאָש און אַויספערשטען געלד.

ווער עס שליסט אַנאַבאַמאָן דאָרף ערפילען אַלע פונקטען פון דעם אָבאַמאָן, פון דעם שטאַנדונגס האָט זאַלמאַס רובין געהאַט שטעטער דאָס רעכט נישט צו וועלען געהען היינצוגער פון דער אָבאַמאָן דעם סומע און עס איז צו פער-שטען איהר שבוועה ביי דער מוזה, אַז זי וועט נישט געהען קיין גראַשען ווין זיגער.

אָבער ווי אַזאָ האָט געהאַנדעלט דער צווייטער צד אַנטשטאַט איהר צו געבען דאָס געלד, האָט מ'זען זי פערנאָרס קיין קראָקא, און אַ טאָג פאר יום-טוב, ווען אַלע יודען זענען זיך מוהל אייגער דעם אַנדערן די עוולות האָט מ'זען זי געלאָזט אַרעסטירען.

ביי די ווערטער הויבט זאַלמאַס אָן הויך צו וויינען.

דעם רב'ס פאָמיליע - זאָגט ווייטער דער רעדער - האָט געדאַרפט אַנדערש האַנדלען, אַזאָ זי האָבען נישט גע-וואָלט אָדער נישט געהאַט צו געבען דאָס געלד, האָבען זי איהר כאָטש גע-דאַרפט וואָרענען, אַז מ'זען וועט זי לאָ-זען אַרעסטירען, אַזאָ בין איבערצייגט, אַז מיט גוטען וואָלט מ'זען ביי איהר אַ סך מעהר גע'וואָלט.

ווייטער רעדט דר. פריים וועגען דעם

אָבאַמאָן, וואָס זאַלמאַס רובין האָט אין אַמפּ-ריקאַ געשלאָסען מיט'ן רב און ער ווייזט אָן, אַז דעם דאָקומענט האָט זאַלמאַס רובין געהיט פאר פערמאָנע אונזען, זי האָט זיך מיט איהם בשום אופן נישט גע-וואָלט שיינען, מ'זען האָט איהם ביי איהר געפונען צומעליג ביי דער רעוויזיע, האָט דער טורמע-דירקטאָר האָט ביי איהר דורכגעפיהרט, ווען מ'זען האָט זי אַרזיס געלאָזט אַזאָ קאָפּיצע.

זי האָט קיינעם נישט געטרויט און עס איז נישט קיין וואונדער, זעהנדיג די מאַכט פון דעם רב און זיין פאָמיליע, האָט זי מורא געהאַט פאר יעדען איי-נעם זי האָט נישט געהאַט קיין צושווי-אפילו צו איהרע פערטיידיגער.

אין דער פאליציער און אַ גרויסען טייל פון דער יודישער בעזעלשאַפֿט הערשט אַ שטימונג געגען רב, אין אַמפּ-ריקאַ וואָלט אַ רב פאר אַזאָ טאָט גע-לינטשט געוואָרען, ער האָט דאָן צו-בראָכען דאָס געבען פון 2 פאָליצן, ער בעט זיין קליענטן פרייזשפערעכען.

באַלד געהיט דאָס וואָרט דער דרי-טער פערטיידיגער

דר. פליפער.

וועלכער רעדט הויפטזעכליך וועגען דער טאָקטיק פון צווייטען צד.

ער ווענדעט זיך צום טריבונאַל מיט דער פיינט, אַז מ'זען וואָלט נישט בע'צולעהן צוויינאָמע פרוי און מ'זען וואָלט נישט דערלאָזען, אַז די מאַכטנאָציעס פון די וואָס האָבען צוגעפיהרט צום פראָצעס וואָלען טרוימפירען.

די צענטעליכע מיינונג - זאָגט דער רעדער - איז פון דער ערשטער מינוט אָן געווען בעפאָרשט לטובת דעם רב שפירא און געגען זאַלמאַס רובין.

מ'זען האָט זיך בעמיהט איינצורעדען, אַז ער האָט מיט איהר נישט חתונה געהאַט, אַז ער האָט זיך צו איהר נישט צוגעוואָהרט, אַז דאָס האָט זי איהם פער-פיהרט און געטון האָט זי דאָס אַליק, כדי אַויסצופערשטען ביי איהם געלד.

דער צד שונד האָט געטון כל התפלות צו פערביטערן זאַלמאַס רובין די יאָה'ען און מ'זען האָט זיך בעמיהט צו בעווייזען, אַז עס איז נישט געווען קיין אַנדער אַויסוועג און איבערגעבען זי דער פאָליציי.

אָבער אין אמת'ן האָט מ'זען דאָן גע-קאָנט דעם ענין פערלעדיגען פריידיק, מ'זען האָט ביי קיין פאָל נישט געדאַרפט דערלאָזען צו דעם צענטעליכען סקאַנ-דאַל, מ'זען האָט איהר געדאַרפט פרייהער שיקען אַנאַדוואָקאַטס, וועלכער וואָלט איהר אַויסקלערען, וואָס עס דאַרף איהר, מ'זען האָט ענדליך געקאָנט אַוועקוועגן דעם פאָליציי-אָנענט, ער וואָלט איהר געבען צו פערשטען, אַז עס איז גלייכער זי וואָלט פאָהרען קיין אַמפּריקאַ, זאַלמאַס אַליין האָט נישט געגלייבט, אַז דער רב וואָלט געגען איהר אַזאָ האַנדלען, עס איז גענוג איבערצווייזען דאָס ברייטע, האָט זי האָט איהם געשיקט פון טורמע, אין דעם ברייטע שווייבט זי:

„שמואל'טש קרוין, האָב רחמנות אַזאָ מיר און לייז מיך אַויס פון גלייכע הענד, איך וואָלט דיר גאַרנישט געטון, איך וואָלט נישט אַויסגעפיהרט מיינע סטראָשונקעס און איך וואָלט דיר נישט איינגעצופט אין טורמע, איך וויל פון דיר גאַרנישט, איך וויל נאָר, מ'זען וואָלט מיך אַרויסלאָזען און איך וואָלט קאָנען אַהיימפאָהרען, האָב רחמנות אַזאָ אַן-אומגליקליכע אונטערזיכע פרוי, מ'זען נישט קיין חלול השם, האָב רחמנות אַזאָ מיר און לייז מיך אַויס פון גלייכע הענד, זאַלמאַס.

פון דעם ברייטע איז צו זעהן, אַז דער רב האָט געקאָנט אַויסמירען אַ

טעאטער „ססארא“ צינער-נאם 18

די רעזע פארשטעלונג פאר אַספּאהרען קיין אהגענישע פון בעריהמטען אַרטיסט

יוליוס אדלער

צוזאַמען מיט זון אַויסגעצויגענען אַטאַמפּל, פאָליצן: הרסה, האַרטימס, רענינא, סאַפּאַמאָן, פאַדערמאַן, שויעוויטש, מענער, האַמבורגער, ראוי, קארל, קאָן, קראַנק, שטאַקפערטער, ראמישיי, און אַנדערע.

מאָנעט מאַנטאָנא, דעם 14טן מערץ 30 אַוועק גרויסע פא-פולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען דן זעהר אַויסגענומע-נע מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענען פון פריימאָן

דער בלינדער מאלער

מ'ס יוליוס אדלער'ן אַז דער סטעל-ראַלע, אַכטונגן צו יעדען בילדעס ווערט צוגעגעבן גאַנצע אומזיסט דאָס הערליכע ליד: „וואָס געווען איז געווען“ מיט יוליוס אדלער'ס פאַטאַנאָפּיע, בילדעטען און קאָסע פון טעאטער „ססארא“.

אַכטונג פאַביאָני! אַכטונג פאַביאָני! היינט, זונטאג, דעם 15טן מערץ אין מאָרן-וואָל אונטערפול'ן

אוריאל אהאסטא

מיט יוליוס אדלער'ן אַלס אַקטאָר.

א געהאנגענער אויף א בוים.

קליינער ווייטש נישט די סיבה פון זעלבסטמאָרד. פאָרהאָן פערשידענע השערות.

אַזאָ ווי קליינער האָט דעם זעלבסט-מערדער נישט דערקענט, איז די פאָלי-ציי ביי דער מיינונג, אַז דער זעלבסט-מערדער שטאַמט אינגאנצען נישט פון יענער געזונד, נאָר ער איז געקומען אין וואָלד, כדי צו בענעהן דעם זעלבסט-מאָרד.

מ'זען רעכענט אַזאָ, אַז דער אומגליק-ליכער איז אַ שניידער.

דער פאָליציי-פּאַסטען פון יאָבלאָנגע האָט געמאָלדען וועגען זעלבסטמערדער דער קאַנצעלאַריע פון „חסד של אמת“ דער קערפער פון זעלבסטמערדער איז פערבליבען איבער נאָכט ליגען אין וואָלד אונטער דער שמירה פון פאָלי-ציינט, אַרומ דעם זעלבסטמאָרד האָבען זיך אין יאָבלאָנגע פערשפרייט פערזא-דענע פליקטעס.

צו, אַזאָ, האָט מ'זען דערזעהלעס אַרומ דאָן פאָלגענדע געשיכטע:

אין יאָבלאָנגע האָט געוואוינט מיט אַ מוסער אַנאַריס פרייליין, אַ נייטערין, צו דער דאָזיגער פרייליין האָט זיך גע-האַט גע'שדוכנט'ס אַנאַאונגעקאנטער יונ-גערמאַן פון וואָרשאַ, וועלכער האָט זי פערפיהרט און אַוועקגעוואָרען, דאָס פרייליין האָט זיך צוליב דעם גע'סמט אין וואָלד טאָקט נישט ווייט פון אַרט, וואו עס האָט זיך געכטען געהאָנגען דער אומגעקאנטער.

די מוסער פון דער אומגליקליכער איז פאר עומת-נשט שטאַרק קראַנק גע-וואָרען און מ'זען האָט זי אָפּגעפיהרט אין שטיטאָל אַזאָ טשיסטא, וואו זי איז אין אַ צייט אַרומ געשטאַרבן.

די בעפעלקערונג האָלט דעריבער, אַז עס איז נישט אַויסגעשלאָסען, דאָס דער געהיימנישפולער זעלבסטמערדער וואָלט טאָקט זיין דער אומגעקאנטער פערפיה-רער פון יאָבלאָנגע מירלע.

דער פאָליציי איז אָבער בכלל דער זעלבסטמאָרד און די אומשטענדען אַויפּ-פאַלענד אין דעריבער ווערט אַרומ דער זאָך געפיהרט אַנאַאויספאַרשונג.

דאָנערשטאָג אַרומ 3 בייטאָג איז אין יאָבלאָנגע פאָליציי-פּאַסטען געקומען צוליבס פערשפּרעכט אַ יודיש יונגעל און האָט מיט שרעק דערזעהלעט, אַז ער האָט געזעהן אין וואָלד אַזאָ בוימס הענגען אַ מענטש.

אייביגע פאָליצייאנטען זענען אַוועק מיט דעם יונגעל.

אין ווירקליך: אין וואָלד, צווישען יאָבלאָנגע און צענדליגע וואָס געהערט צום גראַפּעקאָס, איז אַזאָ אַ זאָל-שענעם פאָטיק געהאָנגען שוין אַ כוויטער אַ יונגעלמאַן פון יאָהר 25 26.

מ'זען האָט איהם אַראָפּגעקאָסט פון דער תליה און גענומען אונטערזוכען. קיין דאָקומענטען האָט מ'זען ביי איהם נישט געפונען. די שוויאָלאָגישע אונטערזוכונג האָט אָנגעוויזען, אַז דער זעלבסטמער-דער איז אַ יוד.

ער איז אַ ברייטערער, פערקעמט די האָר אין דער הויף, אָנגעטון לייטיש אין אַ שוואַרצען סאַק, גראַנאַט אָנגאָ, מיט צוויי פאָר הויזען, פון וועלכע איי-נע, זענען ברויין אין פאָסען, געמזענע דאָשטען שוואַרצע, ווידענע שטעלעס און אַן זעלענענען קראָוואַט.

אין זי קעשענעט ביימ זעלבסטמער דער האָט מ'זען געפונען אַ פינגער-הויז, קעפלעך 49 גראַשען און - 2 האָקעס, וועלכע ער האָט געהאַט געטראָגען מיט זיך, וואָהרשיינליך אַזאָ אַריינגעקען אין אַ בוימ צום אַויסגעהנגען זיך...

ווי עס האָט זיך אַרומגעוויזען, האָט דער יונגעלמאַן זיך אַ לאַנגע צייט אַרומ-געדריעהט איבער'ן וואָלד, וועלכענדיג בענעהן זעלבסטמאָרד.

עס האָבען איהם אָבער דערין גע-שטערט די גאָטווייט, וועלכע האָבען איהם כסדר געציגט פון וואָלד.

די ידיעה וועגען געהאָנגענעם אין וואָלד האָט זיך שנעל פערשפרייט אין אומגעגענד און אַויפ'ן אַרט זענען זיך צונויפגעקומען פיל אַרומיגע יודישע איינוואוינער.

סקאַנדאַל, נאָר ער האָט געמאַכט פעה-לערהאַפּטע שריט.

ווייטער רעדט אַרומ דער רעדנער די ערקלערונגען פון די צדות, אין דער אמת'ן איז דער רבי געפאָהרען קיין אַמפּריקאַ, כדי צו פערפיהרען זאַלמאַס רובין, און אַויסצונעמען איהר פערמא-נען, דער רב האָט מיט איהר חתונה געהאַט, ער האָט זיין ווייב נישט ליב געהאַט און זאַלמאַס האָט איהם אַריינגע-בראַכט אַ פערמענען, זי האָט ביי איהם געבעטען אַ גוט און ער האָט נישט גע-וואָלט געבען, זי איז אונטערזיג און מ'זען דאָרף זי פרייזשפערעכען.

דער פראָקוראָר געהיט נאָכאַמאָל דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען געלד און זי מ'זען בעשטראָפּט ווערען.

דער פראָקוראָר האָט געמאָלדעט דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען געלד און זי מ'זען בעשטראָפּט ווערען.

דער פראָקוראָר האָט געמאָלדעט דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען געלד און זי מ'זען בעשטראָפּט ווערען.

דער פראָקוראָר האָט געמאָלדעט דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען געלד און זי מ'זען בעשטראָפּט ווערען.

דער פראָקוראָר האָט געמאָלדעט דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען געלד און זי מ'זען בעשטראָפּט ווערען.

דער פראָקוראָר האָט געמאָלדעט דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען געלד און זי מ'זען בעשטראָפּט ווערען.

דער פראָקוראָר האָט געמאָלדעט דאָס וואָרט און זאָגט, אַז די חתונה פון רב שפירא מיט זאַלמאַס איז קיין חתונה נישט, ער האָט איהר קיין גט נישט געדאַרפט געבען, זי האָט געוואָלט ביי איהם אַויספערשטען גע

די שווארצע כריזאנטעמע

עכאמישער ראמאן

30

אין שלאס פון פרינץ האמאטסו

די פרינצעסין מאקא איז געוועזען אין איהר צימער.
פאר איהר איז געוועזען אויפ'ן יאפאנישען שטייגער דער
מאהאראדושא טאשיטסו.
— טייערע מאקא, — האט געזאגט דער מאהאראדושא —
איך האב בעקומען די פרעהליכע ידיעה, אז אונזער כריזאנטע
איז נעטיגען געווארען און געפֿינט זיך איצט אין אונזער געזונד-
שאפט. אין א צוויי חרשים קומט וועלכען מיר זי שוין דא ווען.
— ווי גליקליך איך בין, ווי איך דאנק דיר מאר'ן גרוס!
אבער וואו איז דער דאקטאר, וועבען וועלכען למען שמועסט?
האט געפרעגט די פרינצעסין מאקא.
— איך וויל נישט. לויט די ידיעות, וועלכע איך האב בע-
קומען, קלויבט ער זיך נאכגעפֿאָהרען כריזאנטען אפילו א
הער. איך מיינ אבער, אז אונזער קלימאט וועט איהם נישט שמע-
קען, איך וועל מיר שוין בעמיהען וועבען דעם!
— ווי האט ליב דעם דאקטאר?
— וואס געהט עס אונז אן.
און דער מאהאראדושא האט נאך צוגעגעבען:
— פערנעט נישט, אז דער דאקטאר איז דער מערדער פון
דיין זון און ער איז דער מענטש, וועלכער האט אזוי קאמפּראמי-
טירט דעם נאמען פון דיין מאַכטער. איך וועל דעם אויסווארף
אומברענגען האט מיט כעס אויסגעשרייגען דער מאהאראדושא —

איך וועל איהם צווינגען צו פערנעטען אין אונזער טאכטער!
מאקא האט מיט שרעק געקוקט אויפ'ן מאהאראדושא.
זי האט ליב געהאט דעם בילד-שענעם מאהאראדושא, דעם
פאטער פון איהר טאכטער.
זי האט נישט ליב געהאט איהר מאן און אויך נישט דעם
באז דעם ערשטען ווען זי האט געוויינט נאך איהם, ווייל זי
איז דאך געווען א מאמע. אבער כריזאנטע איז געווען איהר ליב-
לינג, זי איז געווען די פערקערע צווינג פון דעם נישט ערדישען
גליק, מיט וועלכען עס האט איהר בעשענקען דער מעכטיגער און
ליידענשאפטליכער אינדישער מאהאראדושא.
און זי האט געציטערט, זי האט מורא געהאט, אז מען געהט
צוברעכען כריזאנטעס גליק.
זי אליין לעבט נאך ביז איצט איבער אין זכרון דעם צי-
מער, די גליקליכע מינוטען פון דעם ערשטען וועבען זיך מיט
דעם מאהאראדושא אין דער אלטמאקא אין לאונדאן פארק. זי דער
מאמע זיך, ווי עס איז איינמאל צום ברעג פון סומיגאוו צוגע-
שווימען א דאמפער שיפ, ווי דער מאהאראדושא האט זי אריין
געטראגען אויף זיינע מעכטיגע הענד אין דעם שיפ, וועלכע
זי האט שפעטל איז געווען אינגאנצען בעצירט מיט בלי-
מען, ווי עס האט געהאט מיט דעם מאדערענען די שפיגל-פלע-
כע פונם מייך. די שיף האט זיך געטראגען ווי א ווינט, אויף אלע
פארעם און ביי א ווילד פערווארפען אינוועלע האבען זי זיך
געזעצט...
דער טאג איז געבליבען אייביג אין זכרון פון דער פרינ-
צעסין מאקא. און ווען עס איז געצוירען געווארען כריזאנטע,
האט זי איהר גאנץ ביסל פערבליבענע ליבע איבערגעטראגען
אויפ'ן קינד. דאס קינד איז געווען אינגאנצען געזאטען אין פא-
טער און דער פאטער האט זי עס נאך מעהר ליב געהאט.
פון דעם אייגענעם איבערלעבען האט זי פערשטאנען, אז
טייערער פון פאטער איז אין לעבען פון א פרוי דער מאן, וועלכען
זי ליבט.
און זי האט זיך פארגעשטעלט ווי אומגליקליך עס איז איצט

איהר ליב קינד כריזאנטע, וועלכע מען האט מיט צוואנג צושיידט
מיט איהר געליבעטען. זי האט אבער דעם מאהאראדושא געריגשט
געזאגט. זי האט געוואוסט, אז דער מאהאראדושא האט צוגע-
גרייט פאר זיין טאכטער אונגעווערען שידוך, ער האט געוואלט
חתונה מאכען כריזאנטען מיט'ן פרינץ פושימא. און איצט ווערט
זיין פלאן צושטערט. זי האט געוואוסט, אז דער מאהאראדושא
וועט עס נישט מוחל זיין, ער וועט אין דאקטאר לעווי. נאכה
געהמען.
דער מאהאראדושא האט אבער נאך נישט מערלירען אלע
האפנונגען, ער האט נאך געמיינט, אז ער וועט קענען דעם פרינץ
פושימא געווינען מיט אונגעווערען רייכע געשענקען. דער מאהא-
ראדושא איז געווען זעהר רייך.
ער האט מיט אונגעווערען געווארט אויף כריזאנטען ער האט
שוין אויסגעארבייט א נייעם פלאן ווי צוויי צוואנגענע צויהרען כרי-
זאנטען מיט'ן פרינץ פושימא.
31
אריינגעפאלען.
דער יאפאנישער געזאנטער איז געוועזען אין זיין קאבי-
נעט, פאר איהם איז געשטאנען יאמאטא.
— וועקט מענטשען האב איך אין מיינ רשות און איך האב
געבעטען דעם סעקרעטאר ער זאל מיר בעשטימען נאך צוויי.
— איך האב מיר דערוואוסט ביים שוויצער פון האטעל
קאנטינענטאל, אז קאנצאק, דעם דאקטארס חביר האט היינט
געבראכט פון דעם געוועהר-מאגאזין א גאנצען סקלאד מיט בע-
וועהר. מען דארף אונגעהמען מיטלען, כדי צו פערמיטען פון א
קאמפאסאטאט.
— נו, וואס זעט, עס איז גענוג צו בעפעהלען דעם שווי-
צער, ער זאל זי נישט אריינלאזען אין דער געזאנטעס און
מיטטיילען דער פאליציי, אז עס גרייט זיך אונטעראל אויף דער
געזאנטעס.
(פאר'ט זעצונג קומט)

IMPERIAL
Café-Dancing
Zawadzka 16.
איינמאל פריי!

דערעט איז ארטיסטישע דרעפטינג
אונטער דער לייטונג פון ווינער אונטער-האנד - טענליך אויפ'רומען פון בעריהמען
דזשאן באנד - ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטען פילדער ה' פינדראס.
אין לאקאל אויסגעצייכענטע קוק, קלעס, ווארימע געטראנקען - ערשטקלאסע בעדינגונג נידריגע פרייזען!
שבת, יונטאג יום-טובים פון 5 ביז 7 א ווינער אן אונטער
FIVE O'CLOCK
גאנצען אנאמבל.

דזשאן-באנד!
הומאר!
איבעראשונגען!
איינמאל פריי!

CZARY
היינט און פאלגענדע טעג!
2-טע און לעצטע סעריע פונם פילם, פליצשנעל-צוג נומער 2420
מלכיצע סענסאצ. דראמא אין 16 אקטען
אין דער הויפטראלע דער בעריהמער
William DUNCAN
נאכדערמיט רייזט אויף א בעשעדיגטע וועבען קאמפא אויף לעבען און טויט אין דער נעסט פון פערברעכער. ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' ניעוואראמאסי
אויפ'ן ערשטען סעאנס זענען אלע פלעצער צו 60 גראטען.

די טיילונג אישע אפערע
ווי פרילאנסענע-ריגע, מע-אליאנס, נאלד-
אוהרע, פאפיעראסע-טאשע, פערל א.א.וו.
9טע בעקומט מען צו ביליגע פרייזען, אויף די בעסטע בעדינגונגען נור ביי
PIOTRKOWSKA 7.

דזשאן-באנד!
הומאר!
איבעראשונגען!
איינמאל פריי!

I. FIJAŁKO
ווי פרילאנסענע-ריגע, מע-אליאנס, נאלד-
אוהרע, פאפיעראסע-טאשע, פערל א.א.וו.
9טע בעקומט מען צו ביליגע פרייזען, אויף די בעסטע בעדינגונגען נור ביי
PIOTRKOWSKA 7.

שענסע נעשענקען
ווי פרילאנסענע-ריגע, מע-אליאנס, נאלד-
אוהרע, פאפיעראסע-טאשע, פערל א.א.וו.
9טע בעקומט מען צו ביליגע פרייזען, אויף די בעסטע בעדינגונגען נור ביי
PIOTRKOWSKA 7.

OGŁOSZENIE.
Magistrat m. Łodzi ogłasza przetarg na sprzedaż drobne-
go kamienia polnego, znajdującego się na Pl. Dąbrowskiego w
ilości około 800 metr.
Termin nadsyłania ofert upływa z dniem 21 marca 19 7
roku do godz. 12-ej w poł. Warunki przetargu przeglądać można
w Wydziale Budownictwa — Oddziale Komunikacji, pokój Nr. 53,
III piętro, Plac Wolności 14, poczynając od dnia 14 marca 19 7
roku, codziennie od godziny 8.30 do 12.30.
Łódź, d. 10 marca 1927 roku. MAGISTRAT m. ŁODZI.

איך נעהם אן צו
ארבייטן רעדער
אויף 156-ער מאשיןען
מ. פלאמיר,
הסכאדניא 15 פראנט
3-טען שטאק. 0881

צו די איינוואוינער פון ראיא גרינער פארק!
דערמיט מאך אונז בעקאנט מיינע ג' קונדשאפט, אז ביי מיר בעקומט מען פלעצליך
וואורשט-אויסארבייטונגען
פון דער
דישקין
ספציעל און אייגענע ארום אויף דער שטעל צו עסען. גיט אויפ'ן ארט.
מקס אכטונג 1. גרינשטיין, פאנסקא 41.
בעמערקונג: בע מיר וועט מען אויך בעקומען וואורשט, געוויכערטע
פלייש און שמאקל בשר לפסח. 9881

OMEGA
A. KANTOR
w gm. Grand-Hotelu
פערזירען גענאנען
צוויי וועקסלען
(1) אויף זל 60 צאהלבער 6. מאי אין ריגלנא (בע שער-
נאוו) אויסשטעלער אסיאש שולדקרויס אדרעס יאקוב ווינער,
זשורא אשר ווערנא. (2) אויף זל 117 צאהלבער 7. יוני
אין גרוואנד אויסשטעלער סטאנאלאוו גראס, אדרעס ב. צאדי-
קעוויטש, זשורא אשר ווערנא. (3) וועקסלען ווערען ערקלערט פאר
אונגלויב. דער עהרליכער פיגורע ווערט געבעטען אפגעבען צו
ליכטענשטיין, נאחאמיסעקא 10. 1961

רעשניצע		
אין ערצמליך-רענאמיסירטער האבינעמ זייערסקא 17, טעל. 16-33.		
דיר ראסאוסקי	נאוו. חסלו, אויערען קר.	11-10 7 1/2 - 6 1/2
דיר רוזשנסקי	חויט-און נאשליכע-קר.	11-10 2-1
דיר נאקדשמיין- פאלאק	אוינען-קראנקהייטען	8-7 2-1
דיר יוסמאן	נאקדשמיין-קראנקהייטען	2-12
דיר ראזענצווייג	קונדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
דיר פאמיסרני	ארוינען-און געבור-הולק	6-5 11-11 1/2
דיר סאנמאר	כירורגישע-קראנקהייטען	2-1 4-3
דיר וויינבערג	אונזערע קערן-לונגען-קר.	5-4 11-11 1/2
דיר סמופעל	רענאנצן	12-10 6-4
א.גראדזענסקי	צאהן-ארעס	7-3
נ. ראזעס	צאהן-ארעס	2-9

A. P. CZKOWIANANC
ŁDÓŻ, PIOTRKOWSKA 69, telefon 38-64
עממעהלט צו דעם צעפארשטעהנדעם פייצטאנען:
פריכט-הערבער
ליקערען און האניאקען
האנסערווען
ווינעלס: די בעסטע אויסלעגנדישע פירמע!
מיר צעמעהלען אויך ליי-
היערען און שנאפס פון
צוגעגליכע פרייזען!
1369 רעיערע בעהאנדלונג!
אין
לאנצוק

בעקאנטמאכונג
דערמיט מאך אונז בעקאנט מיינע ג' קונדשאפט, אז איך
האב מיין געשעפט פון רויה-געפארבטע מעטערווייטע-
גארן אויך וויגאניע פון הסכאדניא 22 אויבערגעטראגען אויף
נאוואמיסעקא 3
מקס אכטונג: לייכטע וויינבלום
נאוואמיסעקא 3. טעל. 31-92. 6881

Dr. I. DYNENSON
האט זיך איבער-
פאלירט אווא-
צוויגען אויף -
און נעהט אן און דערהיים פון 3 ביז 5 נאכמיטאג
און אין דער לעטשטען גלונג 41 פון 2-1 ביטאג. 1881

מיט 25% בירינער!
קויפט מען זיך ביי מיר אלער ארט סיסטעמען ערשקל.
שרייב-און רעכענען-מאשיןען. לייט וואו אויך געלעבנדיג-
ליכע. סיינערען אויך נאכליפט און אויסגעטוישט אלטע
מא נענע, טאשעס, קליקע און אלע אנדערע מאשין
צוגאטען: — סיינערען אויסגעלערנטע מאשין-שרייבען
רעפראדוצירט ווארשטאט פאר אלע סיסטעמען
אנדזשיא 1. שטאק
סילעסאן 37-54
ADOLF GOLDBERG

